

Studentski list **Teofil**

God. I/2006/br.1

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ĐAKOVU

TEMA BROJA

Od "Lyceum episcopale" do
Katoličkog bogoslovnog fakulteta

RAZGOVARALI SMO

| PROMIŠLJANJA

| DUHOVNO STVARALAŠTVO

| VIJESTI

TEOFIL

Ist studenata KBF-a u Đakovu

God. I. (2006.), br. 1

ISSN 1846-1336

Izdavač: Katolički bogoslovni
fakultet u Đakovu

Odgovara:
Doc. dr. sc. Vladimir Dugalić

Glavni urednik:
Mihael Kelbas, IV. godina

Tehnički urednik:
Antonia Franjić, II. godina

Uredničko vijeće:
Kristina Bužalović, III. godina
Vlatka Ivković, III. godina
Marijan Pavelić, II. godina

Suradnici:
Teodora Lelić, V. godina
Zvonimir Martinović, IV. god.
Dragan Muharem, III. godina
Dominik Gelojlić, III. godina
Šimun Klarić, III. godina
Jelena Hačić, II. godina
Dijana Karakaš, II. godina
Sanja Blatević, II. godina
Martina Kuveždanin, II. god.
Mihaela Jakul, II. godina
Goran Tadić, I. godina
Tomislav Losić, I. godina

Adresa uredništva:
KBFu Đakovu
Petra Pneradovića 17
31400 Đakovo
Telefon: 031 802 402

Lektura:
Anzelma Salopek, prof.

Naslovna stranica:
Mihaela Pecnik

Grafička obrada:
nipOS Osijek

Tisak: nipOS Osijek

Naklada: 900 primjeraka

List izlazi dva puta godišnje.

SADRŽAJ

- 1 Riječ urednika
- 3 **Tema broja**
- 5 Pupilla oculi - zjenica oka
- 7 Od „Lyceum episcopale“ do KBF-a u Đakovu
- 17 Razgovor s prof. dr. sc. Nikolom Deganom, prvim dekanom KBF-a u Đakovu
- 22 Sudjelovali smo na 9. smotri sveučilišta
- 23 KBF u Đakovu i druga visoka teološka učilišta
- 25 Promjene koje smo dobili samostalnošću – Vox populi
- 27 Upis na studij Teologije KBF-a u Đakovu ak. god. 2006./2007.
- 31 **Razgovarali smo...**
- 33 Razgovor s doc. dr. sc. Slavkom Platzom, profesorom filozofije u miru
- 37 Poziv vjeraučitelja - Razgovor s Helenom Primorac, bivšom studenticom prve generacije studenata laika u Đakovu
- 41 **Kutak svakodnevnice**
- 43 Deus caritas est – Enciklika Benedikta XVI.
- 47 Učitelj je ovdje i zove te - Susret hrvatske katoličke mladeži u Puli, 28.-30. travnja 2006.
- 50 Molitva
- 51 Hrabro samo, ne bojte se! - Križni put mladih Đakovačke i Srijemske biskupije
- 54 Prepusti se pogledu
- 55 Već 50 godina u krilu Majke Dragotinske
- 56 Svećeničko ređenje
- 57 Narodnjaci, sve vam je u šaci
- 60 Brat Sunce - Duhovna obnova studenata druge godine, od 12. do 14. svibnja 2006.
- 61 Ususret ispitima
- 63 Blizu polufinala

Mihael Kelbas

Cijenjeni čitatelji, pred vama je Teofil, prvo tiskano izdanje studentskog lista KBF-a u Đakovu. Kažem "prvo" iz dva razloga: ovo je prvi broj od uspostave Fakulteta – što je ujedno i tema ovoga broja; osim toga, ovo je prvi i službeni broj koji je iskusio stroj tiskare i ugledao svjetlo javnosti. No, ako se profesori i studenti starijih godina prisjete kako je zapravo sve počelo, potrebno je vratiti se nekoliko godina unatrag. Još 2000. godine tadašnji Forum studenata pokrenuo je inicijativu oko izdavanja *Informativnog listića studenata Teologije u Đakovu*. U prvi mah to je bio doslovno listić, na kojemu su se nalazile razne obavijesti studentima, kao i pokoja zanimljivost. Entuzijazam Josipa Filipovića, bivšeg urednika, pretvorio je Listić u pravi

I putovanje od tisuću kilometara započinje prvim korakom!

RIJEČ UREDNIKA

"časopis", pod nazivom *List studenata Teologije u Đakovu*, koji je kasnije dobio i svoje pravo ime - Teofil. Ime Teofil, kao i specifičan logotip, časopis je dobio na natječaju na kojemu je pobijedio autor Tomislav Čurić. Ime Teofil sastavljeno je od dviju kratica: TEO-logija i FIL-ozofija. Te kratice, spojene u jedan naziv, simboliziraju naš studij koji u sebi ujedinjuje teologiju i filozofiju. Također, ime Teofil ujedno je i izvedenica dviju grčkih riječi: Theos i philein, koje u prijevodu označavaju onoga koji ljubi Boga.

Interni Teofil izlazio je jedanput mjesečno, u nakladi od 160 do 220 primjeraka koji su se umnažali kopiranjem. O Božiću i Uskrsu izlazila su i posebna proširena izdanja. Kasniji urednici, Mladen Milić i Šimo Šokčević te Borko Jurčević, nastojali su da časopis izlazi redovito, da bude što zanimljiviji kako studentima, tako i profesorima. No, s vremenom časopis nije više izlazio redovito, čak bih slobodno mogao reći da je i prestao izlaziti.

Ovim brojem dogodila se prekretnica. Putovanje koje je na tren zastalo, sada se nastavlja s još većim žarom i u novom ruhu. Bilo je potrebno ponovno pokrenuti lokomotivu, i studenti su se tome vrlo ažurno odazvali, na čemu im svima ovom prigodom zahvaljujem.

Za ovaj broj izabrali smo - iz svima jasnog razloga - temu "Od Lyceum episcopale do samostalnog KBF-a u Đakovu". Želimo vas kratko upoznati s poviješću (i sadašnjošću) našeg teološkog studija koji ove godine slavi 200-ti rođendan. U ovom broju možete pročitati i razgovor s prvim dekanom KBF-a u Đakovu, prof. dr. sc. Nikolom Doganom, što studenti misle o osamostaljenju našeg fakulteta, kao i kako se upisati na studij. U rubrici *Razgovarali smo...* pročitajte intervju s doc. dr. sc. Slavkom Platzom, profesorom filozofije u miru, te intervju s vjeroučiteljicom Helenom Primorac. U kutku duhovnog stvaralaštva, možete pronaći i nešto za svoju dušu te pročitati izvještaje sa susreta hrvatske mladeži u Puli i s biskupijskog križnog puta mladih na kojemu smo i mi sudjelovali. Za ljubitelje glazbe, osobito one narodne, donosimo zanimljivo promišljanje, a uz kratku kroniku i vijesti donosimo i zanimljivu recenziju enciklike *Deus caritas est* pape Benedikta XVI., kao i uvijek zanimljivu fotogaleriju.

Svima vama koji ćete imati u svojim rukama ovaj časopis želimo da ga čitate, promišljate i komentirate. Nadamo se kako smo ispunili vaša očekivanja, ukoliko pak nismo, sljedeći broj bit će zasigurno još bolji.

Želja nam je da časopis *Teofil* postane čvrsta poveznica svih (do)sadašnjih, ali i budućih đakovačkih studenata bogoslovlja te pridonese stvaranju kruga prijatelja Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu. Na taj način ostvarili bi zajedništvo, kakvo postoji na fakultetima diljem svijeta, kao izričaj trajne povezanosti s učilištem koje nam je omogućilo susret s bogatom baštinom kršćanske vjere i ulazak u svijet znanosti i znanja, te da svojim skromnim prilogom, kao izrazom osobne zahvalnosti i solidarnosti, pomognemo sadašnjim i budućim studentima kročiti istim stopama. Ovo je početak jedne nove suradnje, u nadi da ćemo iduće godine upriličiti i jednodnevno ugodno druženje i upoznavanje - nas - đakovačkih studenata teologije.

Vaš urednik
mkelbas@inet.hr

Tema broja...

Od "Lyceum episcopale" do Katoličkog bogoslovnog fakulteta

BISKUP ĐAKOVAČKI ILI BOSANSKI I SRIJEMSKI

***Proglas otvorenja jubilarne godine 200. obljetnice
Bogoslovnog sjemeništa i Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
u Đakovu (1806. - 2006.)***

PUPILLA OCULI - ZJENICA OKA

Draga braćo i sestre u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji!

“Zjenica oka.” Tim brižljivo izabranim imenom preporučivali su Rimski prvosvećenici biskupima diljem svijeta značenje i važnost biskupijskih sjemeništa. I doista, ustanova i zajednica Sjemeništa u Đakovu, u svome odgojnome i obrazovnome dijelu, bila je u samom središtu naše biskupijske zajednice, na tragu one ljubavi što ju je izvanrednim nadahnućem i djelotvornošću u njegovo ustanovljenje i prve godine djelovanja ugradio njegov utemeljitelj, biskup Antun Mandić, koji s nesmanjenom ljubavlju i pri koncu svoga zemaljskoga puta oporučno svjedoči: “Sjemenište mi je na srcu.”

Danas svečano otvaramo svoj jubilejski hod, na spomen 6. studenoga 1806., prispijevajući, puni zahvalnosti i ponosa, dvijestotoj obljetnici dvostruke “zjenice”, danas dviju ustanova – zajednice Bogoslovnog sjemeništa Đakovo i novouspostavljenoga Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu.

Kroz ovu jubilarnu godinu spomenut ćemo se uistinu bogate povijesti, nezaobilazne za život Đakovačke i Srijemske biskupije. I pozorno zagledani u brojne časne likove i vrijedna djela na različitim područjima ljudskoga djelovanja i kršćanskoga duha, moći ćemo otkriti kako je dragocjena njihova baština te kako se upravo iz te riznice nadahnjuju i naši današnji koraci – za rast Crkve i blagoslov naroda u kojem živimo i djelujemo.

Ustanovu Sjemeništa, s filozofsko-teološkim učilištem u sjedištu naše biskupije, s pravom možemo uzeti kao događaj-prekretnicu. Tako nam se danas, u slavlju jubileja 200. obljetnice, pruža izvanredna prilika da, ne zaboravljajući blago “učiteljice života”, pratimo životnost naše Crkve u mnogovrsnim djelima njezina poslanja, a osobito na dvama područjima koja su u nas rasla usporedno: odgoj i formacija novih svećenika te primjena i razvoj obrazovnoga sustava,

kako pod vidom kulturno-prosvjetnoga i domoljubnog djelovanja, tako i onoga znanstvenoga, ostvarenog na polju filozofsko-teoloških disciplina.

Jubilej Bogoslovnog sjemeništa prilika je da se među nama osvježi pastirsko lice Crkve, nastojeći da se danas što potpunije ostvaruje narav ustanove sjemeništa, podupirući mladiće u posebnom odazivu: "suobličiti se Kristu Dobrom Pastiru za svećeničko služenje u Crkvi i svijetu" (usp. PDV, 42). S tom je namjerom, upravo povodom jubileja, u našoj biskupiji proglašena "Godina svećeničkoga i redovničkog poziva". Uvjeren sam da će ovo vrijeme biti draga prigoda i mnogim svećenicima, iz naše i drugih biskupija, da im spomen na godine svećeničke pripreve pruži povlašteni 'spatium spirituale' - duhovni prostor za još veću ljubav u nasljedovanju prvoga Učitelja, Krista.

Jubilej Fakulteta, čiji se djelokrug, kao visokoga crkvenog učilišta, ostvarenjem demokratskoga sustava znatno proširio, pruža nam danas priliku da još dublje istražujemo dar mudrosti i svjetlo istine te

ih kao siguran poklad ugrađujemo u odgoj i obrazovanje mladića i djevojka, otkrivajući tako 'novo lice' Crkve, zajednice pozvanih i poslanih, koja, u mnogovrsnosti različitih službi i poslanja, želi ostvarivati djelo evangelizacije, pružajući svijetu današnjice, u zajedništvu i solidarnosti, radosni i spasonosni navještaj Božje ljubavi.

Godina jubileja koju danas otvaramo, a koja će trajati do 6. studenoga 2006., neka nam bude godina zajedničkoga zahvaljivanja i nade, oslušivanja i istraživanja, a nadasve godina povjerenja i molitve, u kojoj ne skidamo oka s "istinske zvijezde koja nam pokazuje put: Isusa Krista", poniznim pouzdanjem privnuti uz krilo Djevice Marije, kojoj, po zavjetu naših prethodnika, i danas hodočastimo u svetište Gospe Dragotinske, dok bez prestanka otkrivamo i veličamo 'velika Božja djela'.

Pozdrav i blagoslov u Gospodinu!

U Đakovu, 4. studenoga 2005.

✠ MARIN, biskup

Piše: Kristina
Bubalo

Od "Lyceum episcopale" do KBF-a u Đakovu

Uvod

Možda ste, kad ste pročitali naslov, prevrnuili očima i komentirali da smo opet počeli s dosadnim povijesnim člankom. Ali, ako malo razmislite, shvatit ćete da je poznavanje povijesti nužno. Negdje sam pročitala da ne možemo znati kamo idemo ako ne znamo odakle smo došli. A koliko često znamo upotrijebiti onu latinsku izreku *Historia est magistra vitae*. Kako nam povijest može biti učiteljica ako je ne poznajemo? Zato, ne prevrćite očima, nego pročitajte članak i saznajte što se sve događalo s našom školom od njenih početaka pa sve do danas.

Kroz prvih sto godina

U 14. stoljeću na području (današnje) Đakovačke i Srijemske biskupije bilo je oko 150 župa. Uz to, barem dvadesetak samostana raznih redova. Po podacima se vidi da su sve župe bile popunjene, a neke su imale i više svećenika. No, nemamo nigdje traga o nekom stalnom sjemeništu, gdje bi se odgajalo svećenstvo. Međutim, 1400. godine spominju se u Đakovu klerici

koji su čekali svoje svećeničko ređenje. Postavlja se pitanje, gdje su se ti klerici spremali za svoju svećeničku službu? Pretpostavlja se da se za to brinuo sam biskup ili članovi Stolnog kaptola. Za redovnike, konkretno franjevece, otvorena je u njihovom đakovačkom samostanu oko 1348. godine neka vrst bogoslovije. Tu su se školovali franjevci sjeverne Bosne. Bilo je i svećenika koji su svoje obrazovanje stekli na nekom od europskih sveučilišta (npr. u Pečuhu, gdje je 1467. godine otvoren i tečaj bogoslovije, potom u Padovi, Parizu, Budimu, Loretu, Bolonji, Rimu...).

Kada su na saboru u Tridentu stvarane odluke o odgoju svećenstva, nije bilo ni bosanskog ni srijemskog biskupa. Njihove su stolice bile upražnjene, a opustošene biskupije stenjale su pod Turcima. O provedbi odluka Sabora o dijecezanskim sjemeništima nije tada kod nas moglo biti ni govora. Nije bilo mnogo bolje ni nakon što su Turci protjerani iz naših krajeva. Klerici obrazovanje stječu po raznim školama izvan biskupije, pa i na požeškoj Isusovačkoj akademiji (1763.-1773.) koja je ustrojena da se nadomjesti manjak svećenika. Tu je veći broj naših svećenika završio skraćeni tečaj bogoslovije.

1773. godine sjedinjene su Bosanska ili Đakovačka i Srijemska biskupija. Tada se osjetila najveća potreba za domaćim dijecezanskim sjemeništem. Ali baš tada dolaze crkvene »reformе« Josipa II. Godine 1783. on dokida sve bogoslovije i osniva tzv. centralna sjemeništa, njih 9. Đakovački pitomci dospjeli su u požunsko, odnosno peštansko centralno sjemenište. Nakon smrti Josipa II., Leopold II. priznaje biskupiji pravo da otvara svoja biskupijska sjemeništa. Đakovački biskup *Matej Krtica* nije još u mogućnosti otvoriti u Đakovu bogosloviju, pa privremeno šalje svoje klerike u Pečuh. Kralj Franjo I. 1802. godine traži da svi biskupi osnuju

sjemeništa u svojim biskupijama. Episkopat to prihvaća i Krtica novim žarom nastavlja predradnje za osnivanje. Pozvao je na dogovor sve članove kaptola, arhidakone i dekane. Tu je dogovoreno kako će se namicati glavnica i dohoci za odgoj klera. Konačno 1804. godine počne skupljati gradu za gradnju sjemeništa, za koje je sljedeće godine bio izrađen i nacrt. Krtica je mislio podići zgradu sjemeništa uz biskupsku rezidenciju, koja još tada nije imala dvorišnog krila. No, Kaptol nije bio zadovoljan ni izborom mjesta ni nacrtom. Biskup Krtica umire 31. svibnja 1805., ne dovršivši započetu gradnju sjemeništa.

O nesporazumu radi gradnje bilo je obaviješteno i namjesničko vijeće u Budimu, koje šalje svog savjetnika, zagrebačkog prepozita *Antuna Mandića* da ispita stvar. Za tri tjedna Mandić je uspio pronaći najbolje rješenje. Stari franjevački samostan u Brodu, koji je oduzeo Josip II., neka se vrati franjevcima. Franjevci neka iz svog samostana u Đakovu presele u

Brod, a u njihovom đakovačkom samostanu neka se smjesti bogoslovija. Mandić o tom podnese prijedlog 23. srpnja 1805., koji je bio definitivno primljen. A u jesen iste godine već su počele stizati prve molbe za primitak u sjemenište. Za to vrijeme riješeno je pitanje poglavara same biskupije. Antun Mandić je predložen i potvrđen za đakovačkog biskupa. Upućen izvršno u prilike oko otvaranja sjemeništa, dao se na posao. Nabavlja u Beču potrebni namještaj, požuruje preseljenje franjevaca u Brod, forsira adaptaciju zgrade. Za dva mjeseca sve je bilo ostvareno, od đakovačkog samostana postaje biskupijsko bogoslovno sjemenište.

No, trebalo je riješiti još jedan problem: naći prikladne profesore. Prema propisanom planu, bogoslovija je tada trajala četiri godine, a trebala su predavati četiri profesora. Prije bogoslovije trebalo je završiti i filozofiju, za Mandića – najlogičnije također u Đakovu. Javni tečajevi filozofije postojali su (najbliže) u Zagrebu. Za otvaranje takvih tečajeva tražilo se dopuštenje samog vladara i osigurana četiri profesorska mjesta. Osim toga, iste godine izašao je »Ratio educationis publicae« za javne liceje. Biskupu nije ništa drugo preostalo nego da po uzoru na ostrogonskog nadbiskupa otvori »privatum studium philosophicum«, tj. dvogodišnji studij filozofije s karakterom privatnog studija, s kojeg su mladići mogli prijeći na teologiju.

I za filozofiju se, dakle, traži također četiri profesora, no Mandić je znao da se tolerira i praksa sa samo dva profesora. Potrebno mu je bilo, dakle, naći barem šest profesora. Toliko ih nije bilo u biskupiji. Zato dovodi vrlo cijenjene profesore s uglednih visokih škola Njitre i Pešte, dva svjetovna svećenika – *Franju Jakobija*, za profesora dogmatike i *Bartola Fischera*, za profesora morala i pastoralna, te dva redovnika pijarista: *Inocenta Karatsonyija*,

profesora opće dogmatike i crkvene povijesti, i *Ferdinanda Leitnera*, profesora biblijskih znanosti i istočnih jezika. Za učiteljsku službu u filozofiji izabrao je domaće svećenike: Karla Pavića, župnika iz Lovasa, i mladog, tada još samo đakona, *Duru Hartmana* iz Osijeka. Za prodirektora Liceja izabran je kanonik *Stjepan Opoevčanin*. Rektorom samog sjemeništa imenovao je Mandić kanonika *Duru Sertića*.

Kad je postavio poglavarstvo, proglasi Mandić da na blagdan Svih svetih 1806. svi primljeni trebaju doći u Sjemenište i obaviti duhovne vježbe. Nakon duhovnih vježbi, u četvrtak 6. studenoga 1806. u prisustvu Stolnog kaptola, poglavara i pitomaca biskup Mandić svečano proglasi otvorenim Sjemenište đakovačke i srijemske biskupije i njegov *Lyceum episcopale*.

Tečaj filozofije mogli su pohađati i vanjski učenici. Znalo ih je biti i do pedeset, najviše iz Slavonije, ali i iz Bačke i iz Pečuha. Prve školske godine, dok je broj vanjskih učenika bio neznatan (samo trojica), nije prodirektor smatrao potrebnim izdavati za njih poseban disciplinarni red. Ali čim se u jesen 1807. godine njih 20 prijavilo za polazak studija, izdao je Opoevčanin, u dogovoru s profesorskim zborom, prvi kraći naputak za vladanje (7. studenoga 1807.). Bilo je propisano da onaj koji padne u drugoj godini neće biti primljen u Sjemenište, na predavanja moraju ići zajedno s

bogoslovima, svaki dan će prisustvovati službi Božjoj zajedno s bogoslovima, čuvat će se noćnog skitanja i izbjegavat loša društva.

Kad su se kasnije dogodili neki izgredi, prodirektor *Ivan Matizović* izdao je *Studiosae Juventutis Leges* u 22 točke. Postao je to i ostao pravim zakonom stega za svjetovnjake preko trideset godina.

Profesorska ekipa se brzo snašla u svom radu. 1814. godine strani profesori napuštaju Sjemenište, jer je Biskupija imala dovoljan broj svećenika za profesorsku službu. Međutim, novi profesorski zbor dolazi u sukob s Mandićem. Predaju ostavku. On prihvaća i kroz osam dana popuni njihova mjesta novim, privremenim profesorima, a njih šalje na župe. Ubrzo zatim Mandić umire, 11. siječnja 1815.

Za biskupa Mirka Raffaya, koji je naslijedio Mandića, Sjemenište proživljava teške dane. Raffay mora gotovo sam uzdržavati Sjemenište jer redoviti prihodi nisu ni izdaleka dovoljni. Poslije 1820. godine stanje se popravlja, a život se u Sjemeništu ustalio. Nove neprilike dolaze 1823. godine. Osječki je podžupan *Ivan Salopek* htio da filozofija preseli u Osijek. Sam biskup Raffay lako bi prebolio velik broj vanjskih učenika, ali trebao je filozofiju za svoje sjemenište. Zato diže glas u obranu filozofije, posebno naglašavajući da je filozofija biskupijska škola, a ne javna. Godine 1825. spor je

okonačao car Franjo, određivši da filozofija i dalje ostane u Đakovu.

Mijenjaju se biskupi. Iza Raffaya dolaze Sučić i Kuković pa Strossmayer. Strossmayer je bio biskup 55 godina, više od polovine prvih sto godina Sjemeništa. I on je dao Sjemeništu svoj pečat, premda su mu nastojanja više išla drugim smjerovima. Strossmayer nije dočeka stogodišnjicu. Umro je godinu dana prije.

Thunova reforma 1850. godine

Za vrijeme biskupa Strossmayera izvršena je reforma bogoslovnih učilišta. Na temelju predstavlke austrijskog episkopata (15. lipnja 1849.), novi ministar kulta i nastave grof Leo Thun, izdao je najprije nacrt za novi ustroj gimnazija i realki, a potom i zakon o reorganizaciji sveučilišta. Posebnom naredbom od 30. lipnja 1850. trebala su biti reformirana dijecezanska i redovnička bogoslovna učilišta. Prema tim novim odredbama, bogoslovlje se predaje kroz četiri godine, a predaje ga bar šest profesora. Određeni su općeobvezatni predmeti, uvjeti za upis, a što je najvažnije, bogoslovna učilišta su sada opet postala pravi biskupijski zavodi. Tim istim odredbama filozofski odsjek prekida vezu s višim učilištem, kao posebni njegov odjel, i od sada postaje »gimnazija«.

Thunova reforma ostala je na snazi sve do apostolskog pisma pape Pija XI. *Deus scientiarum Dominus*, iz 1931. godine. Tada je filozofsko teološki studij i na Visokoj bogoslovnoj školi produžen na pet godina. Kad se sredivalo pitanje ranga naših bogoslovnih škola, zbog nepoznavanja stvarnog stanja, naše su škole uvrštene u srednju nastavu. »Da se izbjegnu neugodnosti s te strane i našim

bogoslovskim školama bude priznat odgovarajući stupanj, crkvene vlasti svojim su bogoslovskim školama promjenjivale naziv i davale im takav naziv, iz koga se je moglo razabrati, da se radi o visokoj školi, koja je na stupnju fakulteta, npr. Visoka bogoslovija, Visoka bogoslovna škola...«¹ Naša bogoslovna škola dobila je ime *Visoka bogoslovna škola u Đakovu*.

Kroz svojih prvih sto godina Sjemenište je dalo biskupiji oko 460 svećenika. Od mladića koji su pošli u bogosloviju, otprilike $\frac{3}{4}$ njih postali su svećenicima. Kroz sjemenište je, dakle, za prvih sto godina prošlo preko šest stotina mladića.

Kolegij sv. Bonaventure

Biskup Strossmayer doveo je u Đakovo na školovanje franjevačku mladež jer je stanje u Bosni bilo teško. Franjevci su najprije stanovali u Bogoslovnom sjemeništu. Tamo su ostali gotovo pet godina, a onda je biskup krajem studenoga 1857. godine odlučio podići posebnu zgradu za sjemenište franjevačkih klerika. Biskup je blagoslovio zgradu i kapelu u čast sv. Bonaventure.

¹ M. SRAKIĆ, *Od "Lyceum episcopale" do Teologije u Đakovu*, u: *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije CXXII* (1994), br.12, str. 367.

Dvadeset godina u tom domu, tj. u ovoj zgradi u kojoj se nalazi naš KBF, u Kolegiju sv. Bonaventure, odgajan je naraštaj franjevac Bosne. Ovdje je, što započelo, što završilo svoje studije 193 franjevca klerika. Krajem srpnja 1876., nakon obavljenih ispita, franjevačka mladež napustila je Đakovo i voljom politike morala u Ostrogon u Mađarsku.

Zgrada Kolegija sv. Bonaventure bila je nakon odlaska franjevca namijenjena drugim svrhama: u njoj su smješteni neki profesori, zatim kaptolski ured i kaptolski arhiv. U jednom dijelu bila je smještena i Biskupijska tiskara. Nakon što je u njoj bila smještena Poljoprivredna škola, a potom Zdravstvena stanica, zgradu je u bivšoj Jugoslaviji komunistička vlast nacionalizirala.

Visoka bogoslovna škola u rangu fakulteta

Biskupska stolica u Đakovu dugo je bila upražnjena nakon smrti biskupa Strossmayera (1905.-1910.), a to je imalo negativnih posljedica i po život sjemeništa. Kad je 1910. godine konačno biskupska stolica popunjena, novi biskup, Ivan Krapac, našao se pred teškim pitanjem: treba li restaurirati staro sjemenište ili graditi novo? Zaključeno je da će se graditi novo sjemenište. "Glasnik biskupije" 15. listopada 1911. javlja da je mladi arhitekt iz Zagreba Dioniz Šunko donio u Đakovo planove novoga sjemeništa. Poslije Uskrsa 1912. godine počelo se s rušenjem. Te jeseni smješteno je 12 bogoslova 3. i 4. tečaja u kaptolsku zgradu u Đakovu (Preradovićeve 15), a 16 bogoslova 1. i 2. tečaja poslano je u Sarajevo. Zgrada je brzo napredovala i u jesen 1913. godine sva su četiri tečaja došla u novo sjemenište. S novim sjemeništem biskup Krapac otvorio je i licej.

Prvi svjetski rat buknuo je 7 mjeseci poslije toga. Vojska je zauzela drugi kat Sjemeništa i uredila ga za bolnicu. Poradi ratnih neprilika bogoslovi su u Sjemenište došli sa zakašnjenjem, a licejce je ravnateljstvo ostavilo kod svojih kuća, jer je njihov drugi kat sada bio vojnička bolnica. Ipak su licejci na poslijetku došli u Đakovo. Aula je preuređena za spavaonicu. Svi su se malo stisnuli i smjestili u zavodu.

Razdoblje od otvorenja novog sjemeništa 1913. godine pa do završetka rata 1918. godine u jesen čini jednu jedinstvenu cjelinu. Dok je u svijetu bjesnio rat, u đakovačkom se sjemeništu živo radilo. Za vrijeme rata u naše su sjemenište počeli dolaziti na studij grkokatolički bogoslovi Križevačke biskupije.

Godine 1916. umire biskup Krapac. Za novog biskupa izabran je 1920. godine *Antun Akšamović*. U njegovo vrijeme, 30. svibnja 1940. godine, ministarski savjet vlade Cvetković – Maček odobrio je uredbu o rangu rimokatoličkih bogoslovnih škola. Prema toj uredbi, sve četverogodišnje ili petogodišnje bogoslovne škole svrstane su u rang fakulteta.

Za vrijeme Drugoga svjetskog rata našu školu su pohađali i klerici iz dalmatinskih biskupija: Splitske, Šibenske, Zadarske, a kad su poslije rata zatvorena sjemeništa u Sarajevu i Splitu, pridružili su se i klerici iz Sarajevske, Banjalučke, Mostarske i Hvarske biskupije.

Koncilске reforme

Duh koncilске reforme koji je zahvatio sjemeništa nije mimošao ni Đakovo. U to doba došla je i smjena generacija, stariji profesori ustupili su mjesto novoj ekipi profesora. Počeli su se uvoditi novi autori i novi predmeti, napose novi pristupi teološkoj znanosti. Zapisnici profesorsko – poglavarskih sjednica svjedoče o trudu da se u teološkom studiju razborito spoji novo i staro. Neposredna odrednica bio je Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Prema njegovu statutu i općim crkvenim dokumentima, izrađen je i statut Visoke bogoslovne škole u Đakovu (1974. godine). Nastojeći sačuvati specifičnost naše škole, sve više smo Statut te nastavni plan i program usklađivali Katoličkom bogoslovnom fakultetu i stoga je, na našu molbu i molbu Fakulteta u Zagrebu, *Kongregacija za katolički odgoj* 10. svibnja 1987. godine odobrila *afiliaciju*. Time je studentima omogućeno da steknu diplomu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

Profesorski zbor Visoke bogoslovne škole donosi 1991. godine odluku kojom svim

vjernicima – laicima koji se žele u Crkvi angažirati u raznim službama daje mogućnost, zajedno s kandidatima za svećeništvo, redovnoga i izvanrednog studija teologije na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu. Otvorivši svoja vrata laicima, Biskupija želi rasti u vjernosti Bogu i odgovarati zahtjevima svojega poslanja, u skladu s mogućnostima i izazovima u kojima se našla Crkva u našem narodu.

Visoka bogoslovna škola privremeno u Mattersburgu

Teškoće izazvane ratom nisu pošteđile ni Visoku bogoslovnu školu. Ratna zbivanja spriječila su normalni početak nove akademske godine, u koju su, po prvi puta u povijesti Visoke bogoslovne škole, bili upisani u redovni filozofsko – teološki studij i studenti laici (pet djevojaka i pet mladića). Predavanja su zbog brojnih zračnih uzbuna bila organizirana u podzemnim prostorijama u svećeničkom domu. Prema općeprihvaćenom prijedlogu, zbog izvanrednosti situacije, sat predavanja trajao je 35 minuta.

Zbog neprestanih zračnih napada na sam grad i neposredne blizine fronte (i nakon ranjavanja jednog studenta) biskup Ćiril Kos, u dogovoru s profesorima, donosi odluku da se Bogoslovno sjemenište, zajedno s Visokom bogoslovnom školom, privremeno smjesti u Mattersburg u Austriji. Biskup u Gradišću, Stefan László, spremno je ponudio gostoprimstvo u biskupijskom dječjačkom sjemeništu.

21. studenog 1991. godine studenti i većina profesora odlaze u Mattersburg. Iako zgrada sjemeništa nije izvorno predviđena za studente, u njoj se našlo dovoljno prostora za smještaj 42 bogoslova i 5 poglavara i profesora. Ostali profesori smješteni su u obiteljskim kućama u Mattersburgu, a studenti – laici u hotelu »Gasthaus Post«. Kao pomoć u kuhinji i u ostalim kućnim poslovima, u sjemeništu rade 4 sestre sv. Križa iz Đakova.

Nakon dolaska organizirane su duhovne vježbe, a zatim su počela redovna predavanja.

Planiranje povratka u Đakovo bilo je usko vezano uz razvoj situacije u domovini. Na temelju upute Biskupskog ordinarijata iz Đakova, povratak je bio vezan uz završetak zimskog semestra – 15. veljače 1992. godine.

Imajući u vidu planirani odlazak, zajednica studenata i profesora oprostila se od grada i župe domaćina nedjeljom sv. misom. Svečana zahvalna akademija održana je 13. veljače. Na svečanost je, u ime biskupa Ćirila Kosa, došao pomoćni biskup Marin Srakić. Tom je prigodom uručena i svečana plaketa Visoke bogoslovne škole biskupu Stefanu Lászlu. Plaketu je uručio dr. Pero Aračić, rektor Visoke bogoslovne škole. 15. veljače 1992. godine Đakovačko bogoslovno sjemenište i Visoka bogoslovna škola vratili su se u Đakovo.

Novi prostor za Visoku bogoslovnu školu

Nakon što je i studentima – laicima omogućeno studiranje na Visokoj bogoslovnoj školi, broj studenata sve se više povećavao. Tako se pojavio problem premalenog prostora kako za školu, tako i za knjižnicu, čiji je veliki knjižni fond zbog malog prostora bio nedostupan javnosti. Zbog toga se počelo planirati uređenje novih školskih prostora. Odlučeno je da se zatraži povrat nacionalizirane zgrade u Preradovićevoj 17, tj. zgradi u kojoj se naš KBF od tih dana pa do danas nalazi. Tada su u toj zgradi bili smješteni Muzej Đakovštine i Uprava društvenih prihoda. Biskup Ćiril Kos upućuje 16. ožujka 1993. godine dopis tadašnjoj općini Đakovo, kojim traži da se zgrada i njena okućnica vrate za potrebne školske prostore i za gradnju Središnje biskupijske knjižnice. Taj je dopis u kopiji upućen i Vladi Hrvatske i nadležnim ministarstvima, kao i drugim kulturnim institucijama od kojih smo tražili solidarnost i potporu.

Trebalo je 8 mjeseci intenzivnog sastajanja, pregovora, posredovanja s najviše razine da bi 14. listopada 1993. godine odgovor bio negativan. Nakon žalbe, Imovinsko – pravna komisija 5. studenoga 1993. godine, te Općinski sud u Đakovu rješenjem od 6. prosinca 1993. godine, poništavaju nezakonito oduzimanje ove zgrade i prostora, vraćaju ih Crkvi za potrebe teološkog učilišta i gradnju Središnje biskupijske knjižnice. Slijede mnogi dogovori o iseljenju tadašnjih dviju ustanova. Konačno je dogovoreno, a gradsko je poglavarstvo o tom izdalo službeni dopis, da će se sva iseljenja završiti s 25. travnjem 1994. godine. Tada će radovi obnove moći početi. Konkretni rad Ordinarijat je povjerio posebnoj Komisiji, koju čine sljedeći članovi:

1. mons.dr. Marin Srakić, pomoćni biskup, kao predsjednik Komisije
2. dr. Pero Aračić, rektor Visoke bogoslovne škole, zamjenik predsjednika
3. mons. dr. Andrija Šuljak, član Komisije za obnovu sakralnih objekata
4. mons. Antun Jarm, član Komisije za obnovu sakralnih objekata
5. mr. Josip Bernatović, rektor Bogoslovnog sjemeništa
6. dipl. teol. Nedjeljko Čutura, ekonom Bogoslovnog sjemeništa
7. preč. Stjepan Karalić, ekonom Biskupije
8. mons. Vilim Hirschenhauser, povjerenik za Caritas.

Slijedilo je raspisivanje javnog natječaja za idejno rješenje cjeline: teološko učilište, Središnja biskupijska knjižnica, velika dvorana i dodatni školski prostor. Natječaj je objavljen 5. siječnja 1994. godine, a formiran je ocjenjivački sud.

Za adaptaciju postojeće zgrade i ispitivanje njenih prostornih i drugih mogućnosti angažiran je *Ivan Cvenić, dipl. ing. arh.* iz Osijeka, koji je poslije radio izvedbeni nacrt i vodio nadzore rekonstrukcije i obnove.

U novoj, obnovljenoj zgradi Visoka bogoslovna škola započinje akademsku godinu 1994./1995. Sve do tada Bogoslovno sjemenište bilo je kuća u kojoj je djelovala Visoka bogoslovna škola od svog osnutka. U subotu, 5. studenoga 1994., u 10 sati, biskup Ćiril Kos blagoslovio je obnovljenu zgradu Teologije u Đakovu. Naime, 1994. godine učinjen je još jedan korak naprijed: *Visoka bogoslovna škola* mijenja naziv u *Teologija u Đakovu*.

Osnivanje Središnje biskupijske knjižnice

U središnjim ustanovama Biskupije đakovačke i srijemske postoji nekoliko bogatih knjižnica i arhiva. U njima je stoljetno kulturno blago, nedovoljno poznato, u neprikladnim prostorima, neistraženo i nepristupačno. Stoga je osnovana Središnja biskupijska knjižnica.

Središnja biskupijska knjižnica osnovana je 15. travnja 1996. godine dekretom tadašnjeg dijecezanskog biskupa Ćirila Kosa. Odlučeno je da se svi knjižni fondovi objedine i učine dostupnim sveučilištarcima i znanstvenicima. Nakon javnog natječaja, Komisija za izbor rješenja odabrala je idejno rješenje dipl. ing. arh. Ivana Cvenića. Kamen temeljac blagoslovio je biskup Kos 6. studenoga 1996. godine. Radovi na iskopu temelja počeli su krajem lipnja 1997. godine.

Budući da je izvođač radova upao u krizu i prestao s radom, i radovi na knjižnici doživjeli su usporavanje te su se tako i izgradnja i opremanje knjižnice otegli do 2005. godine. Novosagrađenu i opremljenu knjižnicu blagoslovio je 10. lipnja 2005. godine sadašnji dijecezanski biskup Marin Srakić. Izgradnju ovog kapitalnog objekta za znanost i kulturu istočne Hrvatske, a i šire, pomogli su mnogi prijatelji iz inozemstva i iz cijele Hrvatske.

Proces osamostaljenja KBF-a u Đakovu

Dijecezanski biskup Marin Srakić, kao Veliki kancelar tadašnje Teologije u Đakovu (dalje TD), u jesen 2003. godine iznosi pred Vijeće TD prijedlog da se pokrene proces osamostaljenja. Vijeće taj prijedlog prihvaća i daje podršku biskupu za daljnje djelovanje u procesu. Nakon toga biskup dogovara audijenciju i prijem kod prefekta Kongregacije za katolički odgoj. Na prijemu, 7. studenoga 2003. godine, biskup je iznio ideju, opisao povijest ustanove, trenutno stanje i kratki prikaz kadra i uvjeta studija te zatražio mišljenje Kongregacije o mogućnosti ostvarenja ideje.

7. siječnja 2004. biskup šalje Kongregaciji službenu molbu, u kojoj detaljno opisuje razloge i utemeljene potrebe za ustanovu Fakulteta. Odgovor Kongregacije stiže 20. veljače 2004. godine i u njemu se traži dodatna dokumentacija. To je zapravo bilo indirektno svjetlo da se može ići u proces. Kongregacija je zatražila od kardinala Bozanića, kao predsjednika HBK, da zatraži mišljenje Konferencije o projektu (pastoralni vid), a kao Velikog kancelara KBF-a, da zatraži mišljenje KBF-a (znanstveni vid). Dijecezanski je biskup Marin Srakić 20. ožujka 2004. godine poslao službene dopise kardinalu Bozaniću i dekanu KBF-a u Zagrebu s molbom da ideju podrže. O pokretanju inicijative za osnivanje KBF-a u Đakovu bio je obaviješten službenim dopisom 7. travnja 2004. godine i Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U dopisu se detaljno obrazlažu razlozi i sve što je do tada učinjeno, Senat Sveučilišta 14. travnja 2004. godine donosi zaključak o prihvaćanju inicijative. Nakon toga se paralelno radi na ishodu, s jedne strane, svih crkvenih suglasnosti, a s druge strane, i onih civilnih i građanskih, preko

Sveučilišta i Ministarstva. Dopisom od 12. srpnja 2004. godine kardinal Bozanić izvještava Kongregaciju o pozitivnim mišljenjima i HBK i KBF-a u Zagrebu.

Nakon što su usklađeni svi detalji oko Statuta, izdavanja TD iz sustava KBF-a u Zagrebu i primanja u sastav Sveučilišta u Osijeku, nakon što je Ministarstvo izdalo Dopusnicu za obavljanje djelatnosti KBF-a u Đakovu (31. svibnja 2005.), Kongregacija je 4. lipnja 2005. godine izdala Dekret o osnivanju KBF-a u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i imenovanju dijecezanskog biskupa Velikim kancelarom. Istog dana izdan je i dekret o prihvaćanju Statuta KBF-a, dekret o imenovanju profesora na budućem KBF-u u Đakovu te imenovan i prvi dekan KBF-a u Đakovu, dr. Nikola Dogan.

Vijest o uzdignuću Teologije u Đakovu na stupanj Katoličkog bogoslovnog fakulteta biskup Marin je objavio na misi zahvalnici povodom završetka akademske godine 2004./2005., 10. lipnja 2005. godine.

Za vrijeme sveučilišne svečanosti 17. lipnja 2005. godine u auli Sveučilišta u Osijeku potpisan je "Ugovor o položaju i djelovanju Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku". Ugovor su potpisali: nadbiskup zagrebački, kardinal Josip Bozanić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije i biskup đakovački i srijemski dr. Marin Srakić, dr. Dragan Primorac, ministar znanosti, obrazovanja i sporta RH te prof. dr. Gordana Kralik, rektorica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Svečanim potpisivanjem ugovora Katolički bogoslovni fakultet postao je petnaesta znanstveno – nastavna sastavnica Sveučilišta. Službeno je Fakultet započeo s radom 1. listopada 2005. godine.

Svečanost ustanovljenja i Dan Fakulteta svečano su proslavljeni u Đakovu u petak, 4. studenoga 2005. godine. Euharistijsko slavlje na latinskom jeziku predvodio je u 9 sati u katedrali kardinal *Ženon Grocholewski*, prefekt Kongregacije za katolički odgoj. Koncelebrirali su kardinali *Josip Bozanić* i *Vinko Puljić*, devetorica biskupa i stotinu svećenika. Na kraju euharistijskog slavlja biskup Marin proglasio je otvorenje jubilarne godine povodom 200. obljetnice Bogoslovnog sjemeništa i Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu (1806.-2006.).

Nakon euharistijskog slavlja, u 11 sati upriličena je Svečana sjednica Fakultetskog vijeća u velikoj dvorani Središnje biskupijske i fakultetske knjižnice. Svega se toga još uvijek dobro sjećamo.

I na kraju samo želim reći da bismo trebali biti ponosni što smo svjedoci velikog događaja za naš fakultet, kao i za našu

biskupiju. S radošću iščekujemo proslavu 200. Obljetnice.

LITERATURA:

- BEŠLIĆ M., 175. obljetnica Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu (1806. - 6.XI - 1981.), u: Vjesnik Đakovačke biskupije, 109(1981)11, str. 192.
- ČURIĆ I., *Đakovačko sjemenište u Mattersburgu*, u: Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije, 120(1992)1-2, str. 9-10,15.
- PAVIĆ M., *Biskupijsko sjemenište u Đakovu 1806.-1906.*, Đakovo, 1911.
- TOMIĆ M., *VBS Đakovo privremeno u Mattersburgu*, u: Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije, 119(1991)11-12, omot.
- ŠULJAK A., *Filozofsko-teološko učilište u Đakovu*, u: Tri stoljeća visokog školstva u Osijeku, G. Kralik (gl. ur.), Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek, 2001., str. 49-56.

Razgovarao:
Marijan Pavelić

Razgovor s prof. dr. sc. Nikolom Doganom, prvim dekanom KBF-a u Đakovu

Teologija u Đakovu postala je samostalan fakultet. Ta značajna promjena u ovoj akademskoj godini, zbog prilagođavanja pravilima novog Sveučilišta neuobičajeno naporna, i nama i profesorima, teško nailazi kod nas studenata na zasluženost razumijevanje. Čini nam se da je to logični slijed događaja koji se dao pretpostaviti i pri kojem nitko nije trebao posredovati. To je iluzija! U naše osamostaljenje uloženo je mnogo napora, truda, strpljenja, upornosti, hrabrosti, zrelosti te vjere i pouzdanja u Boga.

Jedan od onih koji su ponajviše žrtvovali za naš fakultet zasigurno je i sadašnji dekan Fakulteta, prof. dr. sc. Nikola Dogan. Upravo se zbog toga osjećamo dužnim s njime porazgovarati o našem fakultetu i procesu osamostaljenja.

1. Kao uvodnu riječ, opišite nam ukratko Vaše profesorsko djelovanje u Đakovu: koliko dugo ste ovdje, koje ste sve službe vršili?

Na studij filozofije i teologije u Rim, a nakon odslužene vojne obveze u bivšoj JNA, kao bogoslova poslao me je godine 1967. tadašnji dijecezanski biskup Đakovačke i Srijemske biskupije mons. Stjepan Bauerlein. Primljen sam u Papinski zavod Germanicum et Hungaricum u Rimu, koji vode isusovci, a kao student filozofije i teologije upisan sam na Papinsko sveučilište Gregorijana u Rimu, koje također vode isusovci. Filozofiju sam studirao na Filozofskom fakultetu na Gregorijani, a potom upisao teologiju na Teološkom fakultetu Gregorijane. Filozofsko-teološki studij završio sam 1979. godine doktoratom iz teologije. Iste godine vraćam se u Đakovo i od tada sam u službi Visoke bogoslovne škole u Đakovu, Teologije u Đakovu i sadašnjega Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu.

Već od samog početka 1979. godine počeo sam predavati fundamentalnu teologiju na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu, jer sam to područje iz teologije i specijalizirao na studiju, i to traje već 27 godina. Uz predavanja iz fundamentalne teologije, imenovan sam i predavačem crkvene glazbe, kao i zborovodnom u Bogoslovnom sjemeništu. Godinu dana kasnije, 1980., imenovan sam za prefekta u Biskupijskoj gimnaziji J.J. Strossmayera u Đakovu, što sam obavljao sve do 1989. godine. Godine 1983. dijecezanski biskup mons. Ćiril Kos imenovao me je kanonikom kantorom Stolnoga kaptola u Đakovu. Od 1984. sve do 1990. bio sam glavni i odgovorni urednik Vjesnika Đakovačke i Srijemske biskupije, a od 1992. godine do 1996. godine glavni sam i odgovorni urednik časopisa *Diacovensia – Teološki prilozi*.

U razdoblju od 2000. do 2001. obnašao sam službu generalnog vikara Đakovačke i Srijemske biskupije. Kao profesor teologije, godine 1988. izabran sam u znanstveno-nastavno zvanje docenta na

Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 2003. godine u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora. Na sjednici Vijeća Teologije u Đakovu, 2003. godine, izabran sam za službu predstojnika Teologije u Đakovu. Moje najnovije imenovanje je od 4. lipnja 2005. godine. Kongregacija za katolički odgoj u Rimu imenovala me prvim dekanom novoosnovanoga Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu. Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku potvrdio me 26. rujna 2005. godine na toj službi, a od 1. listopada 2005. godine, s početkom akademske godine 2005./2006., ta je služba i stupila na snagu.

2. Teološki studij u Đakovu postoji od davne 1806. godine, a kao samostalan fakultet tek od 1. listopada 2005. Što mislite, zašto je trebalo toliko vremena?

Od samih početaka u Đakovu je djelovalo Bogoslovno sjemenište, koje je imalo i filozofsko-teološki studij za svećeničke kandidate. Bila je to isključivo crkvena ustanova, koja je odgajala i obrazovala buduće svećenike Đakovačke ili Bosanske i Srijemske biskupije, odnosno i sve one druge kandidate za svećeništvo iz drugih biskupija koji su u Đakovu studirali. Od 1806. godine Bogoslovno sjemenište u Đakovu spada po programu filozofsko-teološkoga studija u rijetke visokoškolske ustanove na prostorima današnje istočne Hrvatske, odnosno Slavonije i Srijema. Budući da je čitava ustanova Bogoslovnoga sjemeništa i Lyceuma episcopale predviđena kao isključivi odgojno-obrazovni proces budućih svećenika, a kojih je, prema nekim proračunima, moglo biti oko 60 u zgradi Bogoslovnog sjemeništa, nije se ni razmišljalo o nekome Bogoslovnom fakultetu. Tim više što je u Zagrebu već postojao Bogoslovni fakultet te je za tadašnje potrebe Katoličke Crkve u ovim krajevima on bio dovoljan, nije se osjećala

potreba za još nekim Bogoslovnim fakultetom.

U međuvremenu, čitavo se povijesno razdoblje u Katoličkoj Crkvi promijenilo, posebice Drugim vatikanskim saborom i njegovim zaključnim dokumentima. Crkva je odlučila ponovno zauzeti ono mjesto koje joj pripada u društvu, jer je u posljednjim stoljećima, posebice u razdoblju sekularizacije, ona postala rubna stvarnost za neke «privatne» potrebe ljudskoga života. Svjesna svojega poslanja i Radosne vijesti koju mora naviještati, Crkva se u čitavom svijetu zauzela za jedan novi stil života, za «aggiornamento». A jedna takva obnova u Crkvi i u modernome svijetu zahtijeva zauzetost čitavoga naroda Božjega. Novi pristupi svijetu kroz dijalog, novi odnosi među kršćanskim Crkvama kroz ekumenizam, nov pristup znanstvenom svijetu i, posebice, važnost socijalnoga nauka Crkve, učinili su da je Crkva našla svoje mjesto u modernome svijetu. Svemu tome služi i visokoškolski studij na jednome Katoličkome bogoslovnom fakultetu, pa i u Đakovu. Nov svijet, nove okolnosti, nove potrebe Katoličke Crkve te i novi Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu.

3. Možete li nam konkretno progovoriti iz Vašeg dosadašnjeg iskustva: što znači

biti dekan, kako je to utjecalo na Vaše odnose s drugim profesorima, sa studentima. Kako se osjećate?

Novi Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu je, prije svega, velika želja dijecezanskoga biskupa, mons. dr. sc. Marina Srakića. On je tu ideju prvi iznio pred Vijeće Teologije u Đakovu. Vijeće Teologije u Đakovu rado je prihvatilo tu zamisao i onda je sve krenulo. Mislim da je ovdje teško govoriti o nekim posebno zaslužnim osobama, jer svi smo zajedno radili, dogovarali se i planirali. Budući da sam u to vrijeme obnašao službu predstojnika Teologije u Đakovu, morao sam po samoj službi ponijeti oveći dio radnoga tereta. Služba dekana Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Đakovu, na koju sam imenovan 4. lipnja 2005. godine, nosi, svakako, u sebi priznanje onih koji su me za tu službu predlagali, a to su biskup Marin i Vijeće Teologije u Đakovu. Ja sam im na tome vrlo zahvalan, iako ponekad mislim da bi to netko drugi bolje od mene obavljao. Što znači biti dekan jednoga fakulteta? Na to se pitanje teško može odgovoriti dok se čovjek nalazi u toj službi, jer lakše je dati jednu prosudbu o nekome radu onda kad ga čovjek završi. Stoga je i moja sadašnja prosudba djelomična, iako dobro ukorijenjena u prvim iskustvima te službe.

Tijekom dvije godine obnašao sam službu predstojnika Teologije u Đakovu, koja je bila područni studij Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U tome sam razdoblju imao lakši dio posla, jer su sve važne službe bile na KBF-u u Zagrebu i one su obavljale najvažnije poslove. Kao Predstojnik Teologije u Đakovu redovito sam išao na sjednice Fakultetskog vijeća KBF-a u Zagrebu. Sada je to sasvim drugačije. Mi sami, kao samostalni Fakultet, znanstveno-nastavna smo jedinica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Uspostavili

smo sve potrebne službe u Đakovu za redovit život Fakulteta. Puno je više posla za dekana, ali uz sve službe koje sada postoje u Đakovu taj je posao olakšan. I odgovornost je puno veća, ali uz suradnju dvojice prodekana, tajnika Fakulteta i drugih službi moguće je sve zadano ostvariti. S kolegama profesorima ostvaren je najbolji odnos, svi se osjećamo kao jedna zajednica koja sada samostalno radi i djeluje. Kod studenata susrećem simpatiju, priznanje i otvorenost za sve teme razgovora, pa i za one neugodne. Na koncu, osjećam se dobro, iako sam kronično umoran i nenaspavan!

4. Od kakvog je značaja ova promjena za našu mjesnu Crkvu?

Za našu mjesnu, Đakovačku i Srijemsku biskupiju, kao i za susjedne biskupije, osnivanje Katoličkoga bogoslovnog fakulteta je od prvorazrednog značaja. Suvremeni svijet koji čini i našu mjesnu Crkvu danas je više okrenut pluralizmu uloge regija, njihovu značenju i otkrivanju vrednota koje one nose u sebi. To je u čitavoj Europi danas zahtjev suvremene civilizacije.

Isto tako, usko vezano uz taj univerzalni i europski proces regija, danas se sve više govori i o policentričnosti ljudskoga života, rada i njegovih vrednota. Sve je jasnija potreba za onim vrijednostima koje neposredno oblikuju čovjekovu svakidašnjicu, kako političku, tako i kulturnu, a posebice onu crkvenu. Spomenuo bih misao Dogmatske konstitucije *Lumen gentium*, o suvremenom poimanju katolištva Crkve Kristove: «Snagom toga katoliciteta, pojedini dijelovi donose vlastite darove drugim dijelovima i cijeloj Crkvi, tako da se i cjelina i pojedini dijelovi jačaju pomoću svega što jedni drugima saopćuju i rade za potpuno jedinstvo» (LG 13). I naša je biskupija imala sjajnih teoloških,

pravnih, katehetskih i pastoralnih ideja i umova. Valja ih i drugim dijelovima Crkve u Hrvata predstaviti, njihov život i djelo studirati i tako obogaćivati Crkvu Kristovu.

S druge strane, u Biskupiji đakovačkoj i srijemskoj vrlo važno mjesto ima grad Osijek, koji je političko, kulturno, sveučilišno i gospodarstveno središte čitave Slavonije. Iako je grad Osijek po veličini i najveći grad u našoj biskupiji, on je takav samo na crkvenoj i pastoralnoj razini. Na crkvenoj razini, Osijek nema neku instituciju ili biskupijsku ustanovu koja bi mogla pokazati sve bogatstvo duha i uma koje posjeduje Katolička Crkva. Već više od trideset godina u Osijeku djeluje Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, koje – za ovaj kraj u kojemu živimo – razvija, obogaćuje i oplemenjuje znanstvenu misao. Ipak, u čitavom ustroju grada Osijeka, svih njegovih uglednih institucija, nedostajao je i jedan oblik crkvenoga visokoškolskog ustroja koji bi mogao duhovno prožimati mnoga područja zajedničkoga života. U gradu Osijeku mogu se susresti i druge vjerske zajednice koje svojim životom obogaćuju zajednički život Osijeka, međutim, osim ekumenskih susreta, rijetko se u Osijeku može naći neki temeljniji dijalog, tematski susret, teološki razgovor, pa čak i znanstvena partnerska polemika. U svemu tome bi sada trebao Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu razviti šire područje rada, napora i zajedničkoga duhovnog napretka.

5. Kako gledate budućnost našega Fakulteta?

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 4. lipnja 2005. godine je stvarnost naše crkvene, znanstvene i društvene svakidašnjice. Toga su nam dana i Kongregacija za katolički odgoj i njen pročelnik, uzoriti gospodin Zenon kardinal Grocholewski, iskazali najveće povjerenje i nadu u uspjeh ovoga Fakulteta.

U čitavom procesu ostvarenja ideje o novome Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu susretali smo svugdje dobromamjernost i potporu. Tu su potporu pružili naši biskupi kada su na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, od 19. do 23. travnja 2004. godine, podržali biskupa Marina u ostvarenju zamisli o novome fakultetu te Kongregaciji za katolički odgoj preporučili osnivanje novoga fakulteta. I s društvene je razine novi fakultet dobio s više strana potporu i pohvalu za ostvarenje jedne tako plemenite i dobre ideje. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izdalo je Dopusnicu za osnivanje novoga fakulteta, koju je svečano i javno obznanio ministar doc. dr. sc. Dragan Primorac na svečanoj sjednici Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 31. svibnja 2005. godine. Povjerenje i potporu pokazao je i naš matični Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, jer je Fakultetsko vijeće KBF-a u Zagrebu, na svojoj sjednici od 30. lipnja 2004. godine, ustanovilo da je Teologija u Đakovu već i dosada djelovala kao Fakultet te se može zvati fakultetom.

Sve Sveučilišne vlasti u Osijeku – od prof. dr. sc. dr. h.c. Gordane Kralik, rektorice Sveučilišta, svih službi koje su nam pomagale, svih prorektora, dekana i prodekana, pravnika i pravica – rado su

nas prihvatile, pomagale nam, razjašnjavale za nas nejasne stvari i uvijek bile spremne ponovno pomoći. Ako Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera ima tako veliku i snažnu potporu u tolikim i tako važnim ustanovama crkvenoga i društvenoga života Republike Hrvatske, onda on već sada može s puno optimizma gledati u budućnost.

Ostaje, ipak, još jedna vrlo važna napomena. Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu živa je zajednica profesora, studenata, službenika i zaposlenika. Đakovo, kao Biskupija, oduvijek je poznato po ljubavi naroda Božjega prema svojim duhovnim, crkvenim, nacionalnim i kulturnim dobrima. Ali, tu živu zajednicu valja trajno izgrađivati, obnavljati i razvijati, i to svatko na svome području rada. Potrebni su nam novi i mladi profesori iz različitih grana filozofsko-teoloških i drugih disciplina, potrebni su nam suradnici iz svih grana humanističkih znanosti i znanja. Evo izazova za vas, drage studentice i studenti, jer je Fakultet

Vaš i za Vas. Ugradite u njega sve svoje duhovne, intelektualne i znanstvene darove koje imate i Fakultet će uistinu živjeti!

6. I na kraju, želite li kao dekan još što poručiti svojim studentima?

Kao dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, srdačno pozdravljam sve sadašnje i sve buduće studente na našem fakultetu. Ne bih htio dijeliti previše savjeta, ali, kao dugogodišnji profesor i nekadašnji odgojitelj u Bogoslovnom sjemeništu, preporučujem tri osnovne stvari: red, rad i molitvu! To je siguran recept za uspjeh na studiju teologije. Bez reda u savjesti i u duši, bez ozbiljnoga rada tijekom studija, a naročito bez molitve i duhovnoga života, teško je, skoro nemoguće, biti teolog u Crkvi i teolog za Crkvu Kristovu. A Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu red, rad i molitvu omogućuje, to preporučuje i to nastoji ostvarivati!

Hvala Uredništvu Teofila za ovaj razgovor!

I na kraju, svaki naš zaključak je suvišan. Dekan nas je svojim znalačkim pregledom povijesti upoznao i sa svojom osobom i sa situacijom Fakulteta. Nadamo se da će svi članovi naše fakultetske zajednice, kojima je kao takvima svojstvena znatiželja i zanimanje za ovakve teme, biti zadovoljni mislima i činjeničnim informacijama našeg dekana.

SUDJELOVALI SMO NA SMOTRI SVEUČILIŠTA

Na poticaj tajnika vlč. Petra Vidovića, studenti druge godine našeg fakulteta odazvali su se i sudjelovali na smotri Osječkog sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Marijan Pavelić i Mario Paradžik svoj doprinos ostvarili su prikupljanjem slika, te osmišljavanjem prezentacije koju smo prikazivali na našem štandu 31. ožujka i 1. travnja. Nastojali smo što bolje urediti štand, te kroz letke, slike, prezentaciju, osobno svjedočanstvo našeg upisa na teologiju, pa i pomoću slatkiša, privući maturante koji su bili u dvojbi koji fakultet izabrati. Uz spomenuti dvojac bogoslova, zaduženih za tehničku podršku, fakultet su predstavljali i Sanja Blažević, Jelena Horvat, Mihaela

Kranjčević, Silvio Golubović i Martina Kuveždanin. Na službenom otvorenju smotre, uz prisustvo svih dekana fakulteta koji su sastavnica Osječkog sveučilišta, tako i našeg dekana prof. dr. sc. Nikole Dogana, rektorica Sveučilišta Gordana Kralik iznijela je maturantima programe svakog fakulteta, te potrebne bodove za upis, a zatim ih uputila da više informacija potraže kod studenata. Uz naš štand zastali su mnogi, začuđeni kada smo isticali međusobnu povezanost studenata, te dobar odnos s profesorima na fakultetu, ali i brojem ispita koje treba položiti. Nadamo se da će se naš rad na smotri, kao jedan od prvih koraka aktivnog sudjelovanja u radu Osječkog sveučilišta, isplatiti tako što će na razrednim ispitima biti dovoljan broj zainteresiranih i znanja željnih budućih studenata. A studentima druge godine zahvaljujemo na zalaganju i trudu da što bolje predstave našu fakultetsku zajednicu.

Piše: Martina Kuveždanin

Piše: Šimun Klarić

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu i druga visoka teološka učilišta

Kao što je već nekoliko puta spomenuto u ovom broju dugo nam očekivanog i svima dragog Teofila, naša Teologija postade Katolički bogoslovni fakultet. To postade u okrilju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Do tog čina bila je u sastavu i pod upravom KBF-a u Zagrebu – Zagrebačkog sveučilišta.

Sada to više nije i možemo se slobodno pitati što to znači za nas, za našu Crkvu te našu zemlju: neko novo usmjerenje u teološkoj nauci, neka nova struja, nova „teologija“? Ne, ništa od toga. Ovo osamostaljenje je nešto sasvim drugo, ono je svojevrstan IZAZOV. Izazov za uspostavljanje istinskog zajedništva kao nutarnje silnice koja mora prožimati i koja

mora vladati među svim teološkim učilištima, pogotovo među onima na istom govornom području.

Da ovo nije ideja bez temelja u stvarnosti ili neka „nemoguća misija“, nego stvarno zajedništvo koje se već događa, potvrđuje nam i podatak da se svake godine o uskršnjim blagdanima profesori s visokih teoloških učilišta okupljaju na jednom mjestu, pripremaju i slušaju predavanja, borave zajedno, razmjenjuju iskustva, obilaze mjesto u kojem se nalaze, druže se i jednostavno čine jedno očito zajedništvo.

Sljedeći taj primjer profesorskog zajedništva, i mi studenti se upustismo učiniti prvi korak zajedništva među studentima i samom sustavu i modelu obrazovanja na visokim teološkim učilištima u Hrvatskoj. Taj čin će se sastojati u upoznavanju studenata KBF-a u Đakovu s nekim statističkim podacima KBF-a u Zagrebu, Splitu te na Teologiji u Rijeci, uspoređujući ih svakako s podacima KBF-a u Đakovu.

Broj studenata po godištim

	I.			II.			III.			IV.			V.			Ukupno		
	L	B	U	L	B	U	L	B	U	L	B	U	L	B	U	L	B	U
Đakovo	33	16	49	39	14	53	32	8	40	13	9	22	19	5	24	136	52	188
Rijeka	20	9	29	18	8	26	27	11	38	14	10	21	16	10	26	95	48	143
Split	21	15	36	15	12	27	14	12	26	9	10	19	14	7	21	73	56	129
Zagreb*																		

L = laici; B = bogoslovi; U = ukupno

* = zbog složene birokratije nismo uspjeli dobiti podatke od KBF-a u Zagrebu

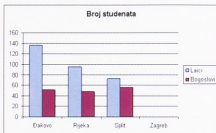
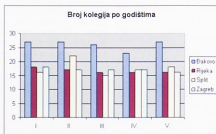
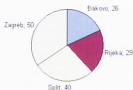
Broj kolegija po godištim

	I.	II.	III.	IV.	V.	Ukupno
Đakovo	27	27	26	23	27	130
Rijeka	18	17	16	16	16	83
Split	16	22	15	17	18	88

Broj profesora

Đakovo	26
Rijeka	29
Split	40

Broj profesora

Promjene koje smo dobili samostalnošću - VOX POPULI -

Anketu proveli:

*Sanja Blažević, Marijan Pavelić,
Vlatka Ivković, Šimun Klarić*

Samostalnost sa sobom donosi i neke obveze, ali i povlastice. Uzimajući u obzir novonastalu situaciju koja se ponajviše tiče upravo studenata, upitali smo svoje kolege o promjenama koje su uslijedile, vezano uz službe koje od sada imamo na Fakultetu, kao npr. rukovoditeljicu središnje službe, voditeljicu odjeljka za nastavu i studentska pitanja, rukovoditeljicu službe za financije i računovodstvo te za međunarodnu i

međusveučilišnu suradnju, domara, portira i dr.

Osim toga, naši profesori samostalno odlučuju o predrokovima i izvanrednim ispitnim rokovima, formirao se studentski zbor, surađujemo s ostalim fakultetima, a imamo mogućnost izdavanja i vlastitih novina – Teofila.

1. Koliko ste upoznati s promjenama Statuta KBF-a u Đakovu?

(npr. Statut omogućava upis i parcijalne godine)

a. Prvi put čujem za to	14%	
b. Znam samo da se Statut promijenio	48%	
c. Poznate su mi promjene	38%	

2. Podržavate li polaganje ispita s pravom javnosti?

a. Podržavam	64%	
b. Ne podržavam	18%	
c. Suzdržan sam	18%	

3. Vidite li razliku u polaganju ispita prije osamostaljenja i sada, poslije?

a. Da, sada je lakše	2%	
b. Da, sada je teže	34%	
c. Nema razlike	64%	

4. Sa samostalnošću smo dobili i naš Studentski zbor. Kako ocjenjujete njihov rad?

a. Dobar	82%	
b. Loš	10%	
c. Uopće ništa ne rade	8%	

5. Što mislite o novim službama i kako ocjenjujete njihov rad na fakultetu?

a. Dobro	86%	
b. Loše	4%	
c. Isto kao i prije	10%	

6. Jeste li zadovoljni radom knjižnice i čitaonice, te službenicima koji u njima rade?

a. Jesam	70%	
b. Nisam	18%	
c. Isto kao i prije	12%	

7. Kako ocjenjujete suradnju s animatorom svoje godine?

a. Izvrsno	26%	
b. Dobro	58%	
c. Loše	16%	

8. Koliko ste zadovoljni ponudom izvannastavnih aktivnosti te koliko u njima sudjelujete?

a. Zadovoljan sam i sudjelujem maksimalno	38%	
b. Nisam zadovoljan	12%	
c. Nemam vremena za dodatne aktivnosti	50%	

9. Smatrate li da je kvaliteta obrazovanja na našem fakultetu na visokom nivou?

a. Da, svakako, najbolji smo fakultet	52%	
b. U pitanju je samo kvantiteta (mnoštvo kolegija), a kvaliteta manje	48%	
c. Uopće nisam zadovoljan	0%	

Ukupan broj ispitanih je 50 (10 studenata po godini). Promjene su manje ili više vidljive, ali ipak prisutne. Anketa je provedena na način zaokruživanja

odgovora na postavljena pitanja. Ovim putem zahvaljujem svima onima koji su se rado odazvali i odgovorno surađivali u provođenju ove ankete.

Pripremila:

Dijana Karakaš

UPIS NA STUDIJ TEOLOGIJ E KBF-a U ĐAKOVU

ak. god. 2006./2007.

Probudite se iz nepokretnosti, Isus se ne miri s našim smrtnima, zaljubite se u Isusa Krista, budite svjetlo naroda, budite radost i budućnost ovoj zemlji!

Riječi koje je kardinal Josip Bozanić uputio hrvatskoj katoličkoj mladeži na susretu mladih u Puli, prenosim i ja svim mladim kršćanima kojima je nametnuto pitanje važne odluke, tj. odabira svog budućeg zvanja.

U društvenom kontekstu vremena u kojemu živimo, Crkva traži nove putove do mlakih srea, kako bi u njima upalila oganj vjere. Krist vas zove da ne bježite od svoje svakodnevnice, nego da osjetite svoj proročki duh i prihvatite njegov poziv bez straha i sumnje, jer mi smišljamo svoj put, ali Duh Sveti je onaj koji pokreće i upravlja naše korake na tom putu.

Hrabro se odazovite Kristovom pozivu – budite promicatelji kršćanske nade i nasljednici Krista usred suvremenih izazova.

Pridružite nam se u proživljavanju izmjene radosti i boli, padova i uspona, smirite svoje srce ovdje, na studiju teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu.

Kako upisati studij, što ti je sve potrebno za upis te kako se provodi sam razredbeni postupak, odgovaramo ovom prigodom...

I. Plan upisa

Upisuje se 50 kandidata za redoviti petogodišnji studij (10 semestara). Na kraju studija se postiže akademski stupanj – diplomirani teolog (bakalaureat).

II. Opće odredbe o upisu

Za studij se mogu natjecati svi kandidati koji su završili četverogodišnju srednju školu.

Svi prijavljeni kandidati podliježu razredbenom postupku radi selekcije pristupnika za upis na studij.

Pristupnici, kandidati za svećeničko ili redovničko zvanje stječu prednost pri upisu temeljem pismene preporuke mjerodavnog ordinarijata, odnosno od njega za to određenih osoba, ako su prešli razredbeni prag.

Troškove razredbenog postupka u iznosu od 300,00 kn kandidat snosi sam.

III. Odredbe o razredbenom postupku

1. Razredbeni postupak osniva se na vrednovanju i provjeri pristupnika, pri čemu se može prikupiti najviše 100 bodova, na nekoliko osnova:

- a. uspjeh u srednjoj školi: 26 bodova
- b. provjera znanja: 54 boda
- c. pisanje eseja: 8 bodova
- d. razgovor (motiviranost): 4 boda
- e. posebne aktivnosti i uspjeh: 8 bodova

2. Uspjeh u srednjoj školi vrednuje se na dva načina:

- a. Opći uspjeh, tj. prosjek općeg uspjeha u sva četiri razreda i na maturi.
- b. Prosječna ocjena iz sva četiri razreda i mature za tri predmeta: hrvatski jezik i književnost, povijest i jedan strani jezik; svaki predmet vrednuje se odvojeno.

3. Provjera znanja na razredbenom ispitu provodi se testovima iz tri predmeta: vjeronauk, hrvatski jezik i književnost, te povijest.

4. Pisanje eseja na jednu temu koju pristupnik izabere između tri predložene teme.

5. Konzultacijski razgovor pristupnika s mjerodavnim članovima Komisije o motiviranosti za studij.

6. Vrednovanje posebnih aktivnosti i uspjeha pristupnika; za svaku aktivnost/uspjeh dobiva se 2 boda:

a. Znanje svjetskog jezika (engleski, njemački, francuski, talijanski, španjolski, ruski) koji pristupniku nije materinski niti ga je učio u srednjoj školi. Ispit iz svjetskog jezika koji kandidat sam prijavi biti će na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

b. Završena još jedna srednja škola.

c. Kandidati koji su u prethodnoj godini prešli razredbeni prag i natječu se na istom fakultetu.

d. Jedno od prva tri mjesta na državnim natjecanjima ili sudjelovanje na međunarodnoj olimpijadi iz predmeta koji se ne zahtijeva na pismenom dijelu razredbenog postupka.

e. Vrhunski sportaši (I. i II. kategorije).

7. Razredbeni prag:

a. Pristupnik koji na razredbenom ispitu (testovima) ostvari manje od 6

bodova iz bilo kojeg predmeta (vjeronauk, hrvatski jezik i književnost, ili povijest) isključuje se iz daljnjeg postupka.

- b. Pristupnik koji na pisanju eseja ostvari manje od 2 boda isključuje se iz daljnjeg postupka.
- c. Pristupnik koji na razredbenom ispitu u razgovoru (motiviranosti) dobije manje od 2 boda isključuje se iz daljnjeg postupka.
- d. Pristupnik koji na razredbenom ispitu, testovima triju predmeta i pisanjem eseja, ostvari ukupno manje od 24 boda (razredbeni prag) isključuje se iz daljnjeg postupka.

8. Rang-lista:

- a. Izradi rang-liste pristupa se nakon što se izdvoji 10% pristupnika od upisne kvote koju su na provjeri znanja testovima, pisanju eseja i razgovoru (motiviranost) postigli najbolji uspjeh bez obzira na uspjeh u srednjoj školi. Po ovoj osnovi pravo upisa imaju samo pristupnici koji su završni ispit (maturu) polagali prethodne školske godine.
- b. Preostala mjesta kandidati popunjavaju prema rang-listi koja je načinjena na osnovi uspjeha iz srednje škole, provjeri znanja na testovima, pisanju eseja i razgovoru (motiviranost) te na osnovi posebnih aktivnosti i uspjeha kandidata.
- c. Iznimno pravo upisa stječu kandidati iz hrvatske dijaspeore ako su prešli prag.

IV. Prijave

Prijavu za upis kandidat predaje osobno u tajništvo ili studentsku referadu KBF-a u Đakovu. Prijavi treba priložiti:

- a. rodni list
- b. krsni list (izdan od župnog ureda župe u kojoj ste se krstili)
- c. domovnicu
- d. svjedodžbe svih razreda srednje škole
- e. svjedodžbu o završnom ispitu (maturi)
- f. pismenu preporuku župnika
- g. svećenički kandidati, osim preporuke župnika, trebaju imati i preporuku svog biskupa
- h. dvije fotografije
- i. kopiju uplatnice o izvršenoj uplati propisane naknade za razredbeni ispit. Uplatu treba izvršiti na broj žiroračuna KBF-a: 2393000 – 1102156589, poziv na broj: staviti svoj JMBG.

Kandidati koji se paralelno prijavljuju na dva fakulteta, uz prijavu prilažu dokumente u originalu ili ovjerene preslike s potvrdom o tome gdje se nalaze originali.

V. Rokovi

Srpanjski rok

- a) **prijave:** 3. - 7. VII. 2006. (od 9 do 15 h)
- b) **ispit:** 10. VII. 2006. (u 9 h)
- c) **upisi:** 17. i 18. VII. 2006.

Rujanski rok

- a) **prijave:** 30. VIII. – 1. IX. 2006. (od 9 do 15 h)
- b) **ispit:** 5. IX. 2006. (u 9 h)
- c) **upisi:** 8. i 9. IX. 2006.

VI. Udžbenici i literatura

1. Vjeronauk

- *Biblija*, Stvarnost – Kršćanska sadašnjost, Zagreb, *Opći uvod u Bibliju* na kraju knjige (u I. izdanju na str. 233.-239., a u II. izdanju na str. 1169.-1176.) te Kratice biblijskih knjiga na početku Biblije (str. XII.).
- *Snagom Duha*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, *Kratak pregled katoličke vjere* na kraju knjige, str. 186.-222. (tumačenje Vjervanja apostolskog, sakramenti, kršćanski moral i liturgijska godina).
- M. Pranjić – A. Stojić, *Zov slobode*, Vjeronaučni udžbenik za drugo godište srednjih škola, Zagreb, KSC 1994. (2. popravljeno i prošireno izdanje), str. 168.-247.
- M. Pranjić, *Na izvorima*, Vjeronaučni udžbenik za treće godište srednjih škola, Zagreb, KSC 1994. (2. popravljeno i prošireno izdanje), kompletni udžbenik.
- M. Pranjić – A. Stojić, *Životu ususret*, vjeronaučni udžbenik za četvrto godište srednjih škola, Zagreb, KSC 1994., str. 177.-271.

2. Hrvatski jezik i književnost (nacionalna i svjetska)

- Babić, Zrinka, *Fonologija hrvatskog jezika*, udžbenik za 1. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1995.
- Silić, Josip, *Morfologija hrvatskog jezika*, udžbenik za 2. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1995.
- Pranjković, Ivo, *Sintaksa hrvatskog jezika*, udžbenik za 3. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1995.
- Samardžija, Marko, *Leksikografija s poviješću hrvatskog jezika u XX. stoljeću*, udžbenik za 1. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1995.

- Rosandić, D., Šicel, M., *Književnost 1-4*, čitanke za 1., 2., 3. i 4. razred gimnazije, Školska knjiga, Zagreb, 1994.
- Kombol, M., Novak, S. P., *Hrvatska književnost do narodnog preporoda*, Školska knjiga, Zagreb 1992.
- Babić, S., Finka, B., Moguš, M., *Hrvatski pravopis*, Školska knjiga, Zagreb, 1994.
- Babić, S., Težak, S., *Gramatika hrvatskog jezika*, priručnik za osnovnu školu, Školska knjiga, Zagreb, 1994.

3. Povijest

- Jakić, Živko, *Povijest starog vijeka*, udžbenik za 1. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1993.
- Mirošević, Franko – Šanjek, Franjo – Mijatović, Anđelko, *Povijest*, udžbenik za 2. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1997.
- Šanjek, Franjo, *Kronološki pregled hrvatske i svjetske povijesti*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996.
- Šanjek, Franjo, *Kršćanstvo na hrvatskom prostoru*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996. (Hrvatska crkvena povijest)
- Mirošević, Franko – Macan, Trpimir, *Hrvatska i svijet u XVIII. i XIX. stoljeću*, udžbenik za 3. razred gimnazije, Školska knjiga, Zagreb, 1994.
- Perić, Ivo, *Hrvatska i svijet u XIX. stoljeću*, udžbenik za 4. razred gimnazije; Školska knjiga, Zagreb, 1995.
- Macan, Trpimir, *Povijest hrvatskog naroda*, Nakladni zavod Matice hrvatske i Školska knjiga, Zagreb, 1992. – za cjelovit prikaz hrvatske povijesti

Razgovarali smo...

Razgovarala:
Vlatka Ivković

Razgovor s doc. dr. sc. Slavkom Platzom, profesorom filozofije u miru

*...zar nisu predivni, ti nepomični
stupovi mudrosti, valjda ih je sam Bog
poslao da nam pokažu svjetlost uma i
dubinu duha...*

Govoriti o KBF-u u Đakovu, nezamislivo je bez spomena njezina uvaženog predavača filozofije, koji je kroz 35 godina profesure i 44 godine svećenstva pokazao put mnogim studentima u tami neznanja. Teofil je stoga odabrao sugovornika, u pravom smislu riječi gospodina, doc. dr. sc. Slavka Platz, koji i danas, iako u mirovini, oduševljava svojom pristupačnošću i skromnošću.

Gosp. Slavko Platz rođen je u Deletovcima 1935. god., gdje je i završio osnovnu školu. Svoje srednjoškolske dane proveo je na Šalati u Zagrebu u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji, a završne razrede i maturu u Liceju Visoke bogoslovne škole u Đakovu.

Nakon odsluženog vojnog roka (1955.-1957. god.), studira na Teologiji u Đakovu. Na Petrovo 1961. godine zaredio se, a iste godine, 23. srpnja, u svojim rodnim Deletovcima proslavio mladu misu.

U toj godini postaje upravitelj župe Čerević, te filijale Beočin, a od 1963. upravlja i župom Srijemska Kamenica.

Krajem 1965. godine odlazi u Rim gdje se upisuje na Papinsko sveučilište Gregorijana. Magisterij postiže 1967., a doktorat 1970. godine

Po završetku doktorata vraća se u Đakovo, gdje je imenovan profesorom filozofije na Teologiji u Đakovu: tu je ujedno proveo i ostatak svoga profesorskog rada.

U prvim godinama u Đakovu bio je i u poglavarskoj službi (prefekt mladih bogoslova – 1. i 2. godine), točnije, tri godine.

Od 1979. do 1983. godine bio je i rektor, tada, Visoke bogoslovne škole (današnji KBF u Đakovu).

Od jeseni 2002. godine službeno je u mirovini, no i dalje je predavao kao honorarni nastavnik.

Od svojih učenika na KBF u Đakovu oprostio se 8. 6. 2005. g.

TEOFIL : Uzmemo li etimološko značenje riječi filozofija i filozof, otkrivamo kako bavljenje filozofijom znači ljubiti, voljeti mudrost. Kako je ta ljubav nastala u slučaju profesora Slavka Platz?

S. PLATZ: Kao župnik u Čereviću (na Dunavu između Iloka i Petrovaradina), imao sam krizmu i susret s biskupom 7. srpnja 1965. Tom prigodom mi je rekao da trebam ići na studij u Rim i neka zatražim pasoš (današnju putovnicu). Ja baš nisam bio time oduševljen, jer sam već četvrtu godinu bio na župi i odvojio se pomalo od studija (pogotovo što sam zadnje dvije i pol godine upravljao i župom Srijemska Kamenica). No

nakon uspješnog, iznenadnog, dobivanja pasoa (onda ga svećenici nisu tako lako dobivali) biskup mi je prigodom druge krizme, 4. kolovoza 1965. u Srijemskoj Kamenici, rekao da ću onda sigurno ići na studij, bit ću razriješen službe obiju župa krajem kolovoza i u rujnu otputovati u Rim. I još reče da je njegova želja da studiram filozofiju. Moje su studijske simpatije bile na strani Biblije. Ali nas su onda učili da je dobro uvijek poslušati poglavare. I tako sam ja postao filozof. Tijekom studija u Rimu naučio sam se ispočetka, molio pomoć Duha Svetoga uspinjući se na drugi kat Filozofskog fakulteta Papinskog sveučilišta Gregorijana. No zadržavajuće znanje i postupci profesora postupno su me oduševljavali. To su bili predivni ljudi, puni razumijevanja za nas strance i njihovom zaslugom i ljubavlju i ja sam tu mudrost zavolio.

TEOFIL: Osim Vašeg svećeničkog poziva, uspješno ste se odazvali i pozivu profesora, gdje ste dugi niz godina „uranjali“ svoje učenike u ljepotu filozofske misli. Kako se osjećate sada, znajući da ste formirali generacije danas akademskih građana?

S. PLATZ: Doista sam zadovoljan nakon 35 godina profesure, drugi sam za sada u povijesti Teologije po dužini profesorskog staža u ovih 200 godina. Ja sam taj posao volio, poučavati druge, uvoditi ih u tajne mudrosti, voditi filozofsku meditaciju na predavanju. Tu se dosiže čovjek u njegovu humanističkom izvoru. Učenici su me slijedili dobro, manje ili više, prema volji i sposobnosti te srednjoškolskoj pripravi. A ja sam se radovao kad sam vidio da napreduju. Time sam pridonosio njihovu intelektualnom obzoru, pratio ih kasnije kad su još više napredovali, oblikovao njihovu ličnost i intelektualni svjetonazor. Često sam pitao u tajništvu tko je još diplomirao i radovao sam se. I sada mi se javljaju prilikom susreta, pozdravljaju i preko ulice daju znak neka ih zapazim, svećenici me

pozivaju u goste. Rado još pomognem u svećeničkim dužnostima. Naravno, nije uvijek sve bilo glatko i idealno. Filozofija je teška pa je bilo i gorkih trenutaka, prigovora na moj račun kad sam nekoga vratio s ispita. Ali ja sam samo želio da još više nauče i osposobe se za svoju službu, kasnije su se lica razvedrila kad sam znao reći: eto vidite, to je sad već znatno bolje. Nije mi poznato da sam se nekome osobito zamjerio, osjećali su da sam ih sve volio.

TEOFIL: Prošle godine, kao kruna Vašeg predavačkog rada, izdana je knjiga Povijest filozofije I, grčka i rimska filozofija, koja će za mnoge buduće studente biti zvijezda vodilja kroz studij filozofije. Kako je nastala ideja i sam proces nastanka?

S. PLATZ: Kroz godine rada, stječući radno iskustvo, uvidio sam kako je nužno da studenti imaju u rukama priručnik-skripta, da mogu pratiti i popunjavati tekst. Napravio sam ih više različitih, djelomično ili u cjelini, ponekad tek po nekoliko stranica, za pojedine filozofske discipline. Meni osobno se najviše sviđa grčka filozofija. Više godina sam za tu knjigu slagao ideje i bilješke, listao literaturu, da izaberem onoliko koliko nama treba za našu svrhu; posljednje dvije godine slagao to pomalo u kompjutor, neke stranice donosio i na sate i davao da se umnoži. Veselio me taj posao. To mi je najljepši dio filozofije, zapravo, to je original, sve ostalo kasnije su varijante. U klasičnom razdoblju grčke filozofije redaju se grandiozne figure kakvih, čini mi se, neće svijet više ugledati. Svaka ličnost donosi nešto novo, originalno. A od bogatstva zlatnog doba te filozofije mi živimo i danas. Volio bih kad bi budući studenti dobro proučili to razdoblje, lako bi dalje razumjeli ostali razvoj filozofije.

Prof. Dugalić je to vidio kod mene, pomažući mi ponekad zbog kompjutera, i,

kao urednik, zatražio tekst za seriju našeg izdanja Diacovensia. Tako je konkretno nastala knjiga.

TEOFIL: *Citat iz Vaše knjige: „Pravi zadatak filozofije je da bude konstantna kritička misao do krajnjih mogućih i najdubljih uzroka.“ Međutim, Vaša izlaganja pokazala su ne samo suhe činjenice, nego su odisala određenom šarmantnošću koja je hipnotizirala slušače. Koji je uzrok tome?*

S. PLATZ: Ja sam primio izvrsnu klasičnu naobrazbu tijekom svoje srednje škole, uz odlične profesore zavolio sam klasičnu starinu i jezike. To mi je pomoglo ući posve u to razdoblje filozofije. Kako sam i sam stalno studirao, otkrivao i proširivao vidike, tako sam i ja sve više bio fasciniran, upravo šarmiran pojedinim filozofima i njihovim idejama. Tu očaranost, koju sam nosio u sebi, nije bilo teško prenijeti i na studente. Osobito usporedba i kritički razvoj pojedinih velikih ideja, gotovo opsjednutost logičkom čvrstinošću, nisu se mogle izložiti samo kao suhoparne činjenice. Ukorištenost u život onoga doba, u religiju i umjetnost, u gospodarski razvoj, u slobodu i polis – to je i ono što omogućuje znanost. Sloboda je onda radala filozofiju. Pa to je tako fascinirajuće: prozreti te ideje, povezati, izložiti studentima, potkrijepiti pokojom snimkom klasičnih predmeta onoga doba, to je ono što doista šarmira.

TEOFIL: *Osim izdane knjige, autor ste mnogobrojnih članaka, sudionik brojnih tribina, izlaganja, simpozija gdje ste bili rado viđen gost i, uza sve to, prevoditelj ruskih filozofskih djela. Kako je krenuo taj dio Vašeg opusa?*

S. PLATZ: U srednjoj školi smo nekada učili ruski i francuski, a tek pred kraj njemački. Ja sam zavolio ruski, sličan je, slavenski su korijeni, nije bilo teško. U Rimu sam radio magisterij iz ruske

filozofije Vladimira Solovjeva, njegovu etiku. Za doktorat također rusku filozofiju, Nikolaja O. Losskoga, njegovu teoriju spoznaje. Mogao sam čitati original, a to je bilo neophodno za ove stupnjeve. Tako sam ondje čak ispaao vrlo stručan i znanstven, jer je vrlo rijetko još netko mogao čitati ruska djela u originalu. Htio sam se odužiti ovom velikom filozofu Nikolaju O. Losskome pa sam onda uzeo u zadatak da bar nešto od njegovih djela prevedem na hrvatski (odavno već ima na njemačkom i engleskom, a na hrvatskom nema baš ništa). I uspio sam, to je njegova etika ukorijenjena u rusku mističku filozofiju. Daj, Bože, zdravlja i radne sposobnosti, pripremam prijevod njegova kapitalnog djela o osjetnoj, intelektualnoj i mističkoj intuiciji. Treba se nadati i imati cilj pred sobom!

TEOFIL: *Kada biste trebali izdvojiti događaje i osobe koje su obilježile Vaš duhovni, intelektualni i osobni život – koje biste izdvojili i zašto?*

S. PLATZ: Nema spektakularnih osoba ni događanja (osim možda ratova). No, kapelan naše župe, kod kojega sam išao na prvu pričest, slovenski svećenik, izabavljen po našem biskupu Akšamoviću iz njemačkog logora, strog prema sebi i drugima, ostavio je na mene duboki dojam. Činilo mi se da je uronjen u svetost, u stalnom kontaktu s božanskim, to sam čitao na njegovom licu, koliko sam to onda mogao razumjeti. Zatim moji dobri župnici... Osobito profesori u Rimu, posebno p. Johannes Lotz, koji nam je predavao u doktorantskoj godini, kad smo već nešto i znali i mogli ga pratiti. To su bile bajne filozofske meditacije iz metafizike. Drugi svjetski rat, kao događaj, ostavio mi je posljedice do desete godine života, kada dijete ne razumije, samo vidi događaje i osjeća strah. Osim toga, otac mi je umro od posljedica rata kad sam navršio trinaest godina. Slično sam u tjeskobi proveo Domovinski rat, a posljedice cijela obitelj i danas još osjeća.

TEOFIL: Na svočijem putu do zvijezda ima i trnja. Što mislite koji je najveći trn na putu današnjem studentu teologije, a koji u Vašem studentskom životu i koji je bio na početku Vaše profesorske službe.

S. PLATZ: Teško je baš određeno reći koji bi trn najviše stršio na putu današnjeg studenta teologije. Ali mislim: ako već netko studira teologiju, onda uglavnom već zna što hoće. Mora imati jaku vjeru, koju će razvijati s Biblijom u ruci i boriti se protiv nekog općeg hedonizma, koji mi se čini najvećim trnom. Lakše je prepustiti se struji lagodnosti i lakšeg otpora, bez zalaganja za afirmaciju svoje uloge vjeroučitelja i svećenika.

U vrijeme mog studija mogućnosti su bile neusporedivo drugačije pa mi se čini da se i ne može mjeriti s današnjim datostima. Poneko je onda izišao i napustio put teologije (kao uostalom i danas), a mene je to uvijek nekako potreslo i bilo mi je žao. Neki su sigurno morali otići, ali ja to onda nisam dovoljno uvidao. Slično je bilo i početkom moje profesure kada sam tijekom tri godine bio prefekt mladih bogoslova. No onda sam ipak nekima savjetovao da odu, i na dobro su poslušali, to se pokazalo kasnije. Jedino je početak moga rada kao profesora bio otežan (i to kroz više godina) zato što sam bio jedini predavač na cijeloj filozofiji, k tomu još i više godina u gimnaziji koju smo onda još imali uz Teologiju, tako da sam jako malo stizao razraditi pojedina pitanja i razvijati studij jer sam morao ići od traktata do traktata. To me žalostilo i opterećivalo. No i drugi su profesori bili u sličnoj situaciji.

TEOFIL: Život nam postaje uvijek iznova zanimljiv jer postoji mogućnost ostvariti jedan od snova. Koje snova sanja Slavko Platz?

S. PLATZ: Ja sam sada već podmakao u godinama pa mi snovi moraju biti jako realistični. Ja bi ih nazvao idejama ili projektima koje bih još želio doraditi. To je

ideja završiti povijest filozofije, pa još pokoji prijevod. No više od toga sanjam o duševnom miru, za koji molim Boga da me prati, da mi se molitveni život pretoči u svakodnevno zahvaljivanje za sve što sam dosada primio, da još uspijem pomoći koliko mogu. Duševni mir će biti i potpora tjelesnom zdravlju. Sanjam o našoj kapelici u sastavu biblioteke i gledam sebe ondje, na raspolaganju studentima kao ispovjednik, savjetnik ili voditelj liturgije u određene dane. Tako da svoje zadnje snage, koliko budu upotrebljive, poklonim studentima. Možda ću i to dosanjati ...?

TEOFIL: Imala sam privilegij biti jedna od Vaših studentica. Čuvajući vašu tradiciju, pitanje: kome od dvojice velikana biste se Vi radije priklonili, Platonu ili Aristotelu?

S. PLATZ: Nasmijao sam se na ovo pitanje. To sam ja doista često pitao na ispitima da vidim koliko student razumije njihovu misao. Ali ja se ne mogu prikloniti jednom, a da se ne odmaknem od drugog, a to je nemoguće. Pa oni obojica fasciniraju svojim blistavim rješenjima; prekrasni svijet „lepršavih“ Platonovih ideja, dobrotom i suncem božanskog obasjan, kao i Aristotelova metafizika, prva filozofija s najdubljim aspektima bića i bitka do tada u povijesti čovječanstva. Pogledajte ih još jednom, zar nisu predivni, ti nepomični stupovi mudrosti, valjda ih je sam Bog poslao da nam pokažu svjetlost uma i dubinu duha?!

TEOFIL: Poruka za kraj!

S. PLATZ: Budite ono što jeste! S Biblijom u ruci i osobnim molitvenim životom, u dubokoj vjeri, budite pravi svećenici i vjeroučitelji, radnici Crkve i naroda. I Bog vas blagoslovio na vaše osobno dobro!

TEOFIL: Hvala, profesore, u ime svih Vaših studenata koji su uistinu osjećali da nas sve volite.

Razgovarala:

Mihaela Jakuš

POZIV VJEROUČITELJA

Razgovor s Helenom Primorac, bivšom studenticom prve generacije studenata laika u Dakovu

Helena Primorac r. Medved bivša je studentica Teologije u Dakovu, i to iz prve generacije 1991./1992. god., kojom je započeo rad sa studentima laicima. Rodom iz Vodinaca, gdje živi sa novoosnovanom obitelji, mužem Marijom, osamnaestomjesečnom Petrom i Šimom kojemu je tek mjesec dana. Studij teologije završila je 1996., kao vjeroučiteljica počela je raditi 1997., diplomirala 2000., a državni ispit položila je 2001. godine. Ovaj razgovor proveden je kako bi sadašnji studenti KBF-a u Dakovu bili više upoznati sa životom prvih generacija studenata laika, koji su u ovim klupama nekoć sjedili kao mi, i kako bismo dobili jasnu sliku onoga što bi nas trebalo čekati kada steknemo zvanje dipl. teologa, tj. vjeroučitelja, ukoliko budemo radili u školama. Jer nikad se ne zna što nam nosi budućnost, i treba se čvršće i upućenije krenuti u shvaćanje samog studija i života nakon njega. Stoga, počnimo!

Kako je započelo vaše studiranje?

Nakon završene gimnazije, i to obrazovno-odgojnog smjera, bila sam sposobna naći

posao. No, željela sam studirati. Tada se moglo upisati fakultet koji si želio jer nije bilo velike konkurencije. Na izbor teološkog fakulteta gledam kao na životni poziv, jer se tako i dogodio. Jednostavno sam se osjećala pozvanom studirati teologiju. Prijemni je sadržavao ispit iz biblijske kulture i motivacijski razgovor, naravno uz preporuku župnika.

Dakle, njima je bilo lakše, mi smo imali još esej i razredbene ispite iz hrv. jezika i književnosti i povijesti.

Gdje su se tada održavala predavanja?

Predavanja su se održavala u Bogoslovnom sjemeništu, točnije u Metodovoj dvorani Svećeničkog doma, zgradi u dvorištu Bogoslovnog sjemeništa. No, ubrzo je započeo Domovinski rat, te je granata uništila Sjemenište, koje je postalo mjestom mogućeg stradanja. Tada su prvo otišli bogoslovi, zatim mi, studenti laici, na privremeni boravak u Mattersburg, Austriju, gdje smo boravili oko dva mjeseca. Ondje smo bili snješteni u motelu, dok su bogoslovi bili u Bogoslovnom sjemeništu, gdje su se ujedno održavala predavanja. Biskupija je financirala naš privremeni boravak dok se nismo vratili u sadašnju zgradu KBF-a u Dakovu.

Koliko je bilo brojčano stanje studenata vaše generacije?

Ukupno nas je bilo sedamnaest. Od toga sedam studenata laika i deset studenata bogoslova.

Danas se studenti prehranjuju u obližnjem restoranu Croatia, kako je izgledao taj dio studentskog života?

U početku smo išli u drugi restoran, koji se nalazio na mjestu današnje Slatinske banke, pa smo kasnije prešli u Croatia.

Od svih profesora, koji su svaki na svoj način posebni i dragi, koji su vam ostavili najviše uspomena?

Uspomene... kao predavač najviše mi je u sjećanju ostao prof. Dogan, a kao vrlo razuman i čovjek blizak nama studentima, prof. Zirdum. Ispiti mi nisu ostavili neke posebne uspomene. Nije bilo problema ni sa čim dok se nije pojavio prof. Hranić...

A najzahtjevniji ispiti bili su slični kao i nama, od studenata zastrašujuće rečeno: TROOOJSTVOOO...

Nakon svih položenih ispita, biste li se ponovno vratili u studentske dane?

Ne, ne bih se nikad vratila u to doba, bez obzira što je riječ o lijepom periodu života.

Prijelaz sa studentskog na stvarni život svima je poteškoća. Kako ste doživjeli prve trenutke vašeg osamostaljenja?

Nisam tako doživjela odlazak s fakulteta u život. Prije svega zato što sam godinu dana nakon studija dala sebi zaslужeni odmor, kako bih iz jedne «škole» krenula u drugu i nova iskustva koje ona omogućava. Sigurno je da nismo više bezbrižni, i primljeno znanje treba biti prenošeno.

Svaki je vjeroučitelj pozvan svjedočiti zvanje vlastitim životom. Kako svjedočite zvanje vjeroučiteljice u školskoj zbornici, i mislite li da se puno razlikujete od ostalih profesora?

Trudim se biti kolegijalna, ali ako mi nešto smeta, s punim pravom kažem i upozorim. Npr. kada je riječ o psovc, koja je prisutna kako kod učenika, tako i kod nastavnika, dogodi se tako koja situacija da obratim pozornost i lijepo upozorim, i nitko me ne gleda kao nekog tko previše «moralizira». Jednostavno kažem da je škola odgojna ustanova i da djecu trebamo zajedničkim naporima odgajati i osposobljavati za život.

Dok bezbrižno sjedimo u klupama predavaonica, ne obraćajući pozornost na profesora koji nam želi prenijeti svoje znanje, ne shvaćamo da ćemo biti u sličnim situacijama. Kako ovladavate različitim situacijama na satu?

Po svom nahodenju. Sve ovisi od raspoloženja, trenutka, situacije. Ne mogu isplanirati kako ću reagirati na nešto što ne znam da će se dogoditi za koji trenutak. Pokušavam se prilagoditi i pronaći zajednički jezik, ali ne silom, jer tada dolazi do suprotnog učinka.

Vrlo aktualne teme ovih dana, kako možemo doznati iz novina, različiti su slučajevi zlostavljanja profesora i nastavnika, što fizički, što psihički. Jeste li se kad našli u takvoj situaciji tijekom nastave?

Laže tko god kaže da se s tim nije susreo, a radi sa mladima u školi. Naročito u današnje vrijeme. Prema vlastitim iskustvima, mogu reći da su sedmi i osmi razredi osnovnih škola puno gori po ponašanju od srednjoškolaca. No, ne dam se izbaciti iz takta. I činjenica je da sve probleme moraš rješavati sam, jer čim šalješ učenika kod pedagoga i ravnatelja škole, to samo pokazuje nesposobnost ovladavanja problemima na vlastitim satima. Zato to u praksi slabo i radim, i trudim se napredovati. Međutim, problem nastaje kad mi vjeroučitelji nismo razrednici, pa nismo upoznati sa socijalnim kontekstom odrastanja problematičnih učenika, niti smo u doticaju s njihovim roditeljima. Ovisi jesu li ravnatelj i pedagog vjernici... Sve ovisi...

Vjeroučitelji uistinu imaju velik poziv. Vjernici, učitelji vjere, profesori, aktivni župljani i bračni drugovi. Koliko uspijevate spojiti sve sektore života, i što vam u tome najviše pomaže?

Kao «novopečena mama»...teško! Prije sam bila u pastoralnom vijeću, no trenutno

mirujem jer su djeca mala, obveza ima dosta. Treba proći neko vrijeme dok se ne snađem. Svakako mi u svemu pomaže vjera. Ona mi je glavni oslonac u životu, ali snagu za dalje crpim također iz obitelji.

Mislite li da se u životu ostvarujete kao zrela vjernica, vjeroučiteljica, župljanka i supruga?

Mogu reći da uvijek sve može biti bolje. Pokušavam napredovati u svakom pogledu.

Crkva je u novije vrijeme preuzela inicijativu usavršavanja teologa laika. Svaka biskuplja šalje svoje vjeroučitelje na različite seminare, radionice i duhovne obnove. Koliko vas takvi susreti i iskustva ispunjavaju i čine aktivnijom u radu?

Nekad me ispune i ohrabre, ponekad razočaraju. Kao da su radionice i ostale aktivnosti prezasićene raznolikim temama i velikim brojem vjeroučitelja. Nekad ponesem i koje dobro iskustvo sa susreta, a ponekad...

Što poručujete studentima teologije s obzirom na današnji svijet u kojem se zaboravljaju sve moralne vrijednosti?

Poručujem da su na teškom putu. Prije svega, teolozi novoga doba trebaju biti dobro upoznati s vremenskim kontekstom društva i pojavom nemoralna. Traži se stalna argumentacija o temama kao što su umjetna oplodnja, predbračni odnosi, istospolne bračne zajednice itd. Zahtjeve vremena moramo približiti običnim ljudima, na njima blizak način. Trebaju se malo više preznojiti. Kad napuste studij, od njih se očekuje da su izgrađeni vjernici i dobro školovani ljudi, kako bi mogli braniti vlastite stavove, u suglasju s Crkvom.

Eto... Pitali smo, i dobili odgovore. Nadam se da sam ovim razgovorom postigla i neki cilj. A to je promišljanje studenata teologije, koji će uskoro napustiti mirne predavaonice i «dosadna» predavanja, nad onim što jesu i što bi trebali postati. Zreli ljudi i vjernici u službi Crkve, sposobni nositi teret onoga što se od nas zahtijeva s osmijehom na licu i uspješno odgovoriti na izazove današnjice. Srdačno se zahvaljujemo gđi Heleni koja nam je izašla ususret, ugodno nas ugostila i primila na razgovor za časopis Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu, danas konačno samostalnog u okrilju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

Kutak svakodnevnice...

Nema tog vjetra koji bi bio naklonjen onome tko ne zna kamo ploviti!

Michael de Montaigne

*Pripremio: Dragan
Muharem*

o ljubavi u njezinim najrazličitijim dimenzijama: eros – filia – agape, te se pojašnjava ljubav Božja prema čovjeku i govori o unutrašnjoj vezi koju ta ljubav ima s ljudskom ljubavlju. Drugi dio posvećen je kršćanskoj dužnosti posredovanja te primljene Ljubavi drugima te o konkretnome ostvarivanju zapovijedi ljubavi prema bližnjemu.

DEUS CARITAS EST Enciklika Benedikta XVI.

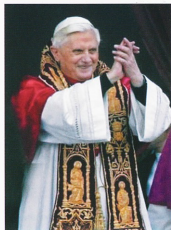
- prikaz dokumenta

“Deus caritas est” prve su riječi prve enciklike Benedikta XVI. Posvećena ljubavi, dar je Crkvi i svijetu, kao snažni tekst o „središtu kršćanske vjere”. “Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu.” Te riječi Prve Ivanove poslanice (4, 16) jedinstvenom jasnoćom objašnjavaju središnju točku kršćanske vjere, kršćansku sliku Boga, te viziju čovjeka i njegova puta koja iz toga proizlazi. Enciklika, kroz pero poglavara Crkve, progovara o ljubavi u svim njezinim vidovima, od naravne ljubavi između muškarca i žene do nadnaravne ljubavi između Boga i čovjeka. Svrha je oduprijeti se pogrešnoj uporabi Božjeg imena te dvoznačnosti pojma „ljubavi” koja je danas toliko očita. Papa se često poziva na društveni nauk Crkve, posebice danas kada je marksistički san „iščeznuo”, a globalizacija postavlja nove izazove čovječanstvu. Ovaj spis naznačuje temu i perspektivu pontifikata pape Benedikta XVI., jer daje viziju uloge Crkve u suvremenom društvu.

Enciklika, potpisana na Božić 2005., podijeljena je u dva dijela. U prvom dijelu se na filozofsko – teološki način promišlja

Ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu

Riječima „Bog je ljubav” (1 Iv 4,16) Papa odmah na početku ukazuje na središnji put kršćanske vjere. Nastoji prije svega pokazati jedinstvo i različitost koje postoji između dvaju pojmova koje susrećemo na području fenomena ljubavi već od vremena drevnih Grka, a to su eros i agape. Ta dva pojma se ne suprotstavljaju, već se usklađuju kako bi pružili jedno realističko shvaćanje ljudske ljubavi, ljubavi koja

odgovara cjelini – tijelu i duši – ljudskog bića. No, što se sve razumijeva pod pojmom ljubavi? Danas se govori o ljubavi prema domovini, prema zvanju, bližnjemu, o ljubavi među prijateljima, roditeljima i djecom... No, kao „arhetip najizvrsnije ljubavi“ Sveti Otac uzima baš onu između muškarca i žene. U odnosu na nju sve druge vrste ljubavi kao da blijede. Toj su ljubavi još stari Grci nadjenuli ime „eros“. Grci su u erosu prije svega vidjeli opijenost u kojoj je „božanska ludost“ pobjeđivala ljudski razum i čovjeka dovodila do najuzvišenijeg blaženstva. U religijama se taj stav pretvorio u štovanje i obrede plodnosti, kojima pripada „sveta prostitucija“ koja je cvala u mnogim hramovima. Stari se zavjet usprotivio takvome shvaćanju religioznosti, nazvavši je perverzijom. No, time nije odbacio eros kao takav, već je najavio rat pogrešnoj divinizaciji i apsolutizaciji erosa, koja

čovjeka dehumanizira te ga lišava dostojanstva. Zbog toga opijeni i razuzdani eros nije uzdizanje, nije „ekstaza“ prema Bogu, već pad, degradacija čovjeka.

Za razliku od Starog, u Novom zavjetu ne spominje se pojam erosa. Novozavjetni spisi od tri grčke riječi za ljubav povlašteno mjesto daju izrazu „agape“, koji ljubavi daje novi smisao. Agape sprječava eros da se preda instinktu, dok eros pruža agapeu osnovne i vitalne relacije u ljudskom životu. Ljubav jest ekstaza, ali ne kao trenutačna opijenost, već kao ex – stare, izlaženje iz vlastitog „ja“ prema samodarivanju i na taj način otkrivanju Boga. Upravo u tom oslobođenju vlastitog „ja“ čovjek pronalazi samog sebe i biva sobom samo u darivanju drugome. Nastojeći otkrivati drugoga u njegovoj dubini, u totalitetu duha i tijela, tada više ne želimo samo uzeti, već i darivati. Ovim je neopravdana svaka kritika kršćanstva, naročito u novovjekovlju, kako truje i zatire eros. Tako je Friedrich Nietzsche optužio Crkvu da je riječi „eros“ dala popiti otrov te se tako proširilo mišljenje da Crkva ljudima, svojim zapovijedima i zabranama, gorkom čini najljepšu stvar na svijetu: seks. No, Crkva ne zabranjuje seksualni odnos, već poziva na življenje seksualnosti u skladu s prirodom čovjeka. Crkva zabranjuje seks bez dostojanstva, dehumanizaciju pomoću te „najljepše stvari na svijetu“.

Ni danas ne manjka prigovora Crkvi kako je protiv tjelesnosti. Međutim, način na koji se danas slavi tijelo vara. Eros, koji je reduciran na čistu, na голу spolnost, postaje roba, jednostavna „stvar“ koja se iskorištava proračunato, koja se može kupiti i prodati. Razlog tomu je zaborav na unutarnje jedinstvo čovjeka, koji je duh i tijelo. Nalazimo se pred degradacijom ljudskog tijela koje više nije integrirano u cjelovitost našeg postojanja, nije više živi izričaj našeg bića. Jedinstvenost i

Dokumenti 143

Benedikt XVI.

69

DEUS CARITAS EST

BOG JE LJUBAV

KRŠĆANSKA SADRŽAJNOST

konačnost, na koju upućuje ljudsko usmjerenje u traženju ljubavi, utisnuto u samoj naravi, a koje se ostvaruje u monogamijskom braku, upućuje na sliku monoteističkog Boga i njegov odnosa prema svom narodu. Ljubav obuhvaća sve dimenzije postojanja, a zahtijeva odlučnost u smislu isključivosti – „samo ova jedna osoba” – i trajnosti – „zaувјек”. Ljubav između muškarca i žene, čovjeka i Boga – zaista je ljubav samo kada je slobodno odabrana. Ali tada je dana jednom za vazda. Eros čovjeka usmjerava na brak, na vezu koju obilježava jedinstvenost i konačnost. Spolnost govori jezikom braka i tim zapravo teži k vječnosti, gdje otkriva i susreće svoj Iskon i Smisao.

Ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu nije moguće odvojiti, one su jedna zapovijed. Ali, nastavlja Sveti Otac sa svojim promišljanjem, budući da je ljubav poput osjećaja, koji nipošto ne može biti plod htijenja, kako se onda ona može zapovijediti? Štoviše, ako je i moguće, kako ljubiti Boga koga ne vidimo? Odgovor enciklike glasi: Ljubav nije samo osjećaj, jer osjećaji „dolaze i prolaze”. Osjećaj može biti prekrasna „početna iskra”, ali nije potpunosti ljubav. Bog se učinio vidljivim u Sinu koji je postao čovjekom, umro i uskrsnuo, u njegovoj Riječi, u sakramentima, u Crkvi, kao i u bližnjemu u potrebi. Po njemu nam je dano vidjeti Oca, a u njemu nam je iskazana Ljubav, kojom nas je Bog preduhitrio, jer nas je prije ljubio (1 Iv 4,10). Upravo taj Božji „prije” u nama budi i omogućuje odgovor ljubavi. Zbog toga su ljubav prema Bogu i ljubav prema čovjeku nerazdvojni i uzajamno se uvjetuju – „Rekne li tko: ‘Ljubim Boga’, a mrzi brata svog, lažac je. Jer tko ne ljubi svojeg brata kojeg vidi, Boga kojeg ne vidi ne može ljubiti” (1 Iv 4,20). Ljubav prema bližnjemu, u biblijskom smislu znači ljubiti u Bogu i s Bogom i one koji mi nisu simpatični ili ih čak i ne poznajem. To

znači drugoga vidjeti Božjim očima, u njemu prepoznati Božju sliku i priliku, na koju smo svi stvoreni. Na taj način se ne radi više o ‘zapovijedi’ izvana, kojom se nameće nemoguće, nego o iskustvu ljubavi darovane iznutra, ljubavi koja, po svojoj naravi, potom mora biti posredovana drugima.

Karitativni rad kao zadaća Crkve

Duboka narav Crkve izražava se u trostrukoj zadaći: naviještanju Božje riječi (kerygma – martyria), slavljenju sakramenata (leiturgia), te služenju ljubavi (diakonia). S tim mislima nastavlja se drugi dio enciklike, u kojem Sveti Otac nastoji pružiti viziju ljubavi prema bližnjemu i crkvene zadaće da čini ljubav koja svoje korijene ima u samoj Božjoj biti. Poziv je ovo Crkvi na obnovljeno zauzimanje u služenju ljubavi, kao bitnom dijelu svoga postojanja i poslanja. Te se zadaće uzajamno pretpostavljaju i ne mogu se razdvajati jedna od druge. Izazovi koje nameće današnje društvo potiču da se jasno definira, na teološki način, ono što Crkva razumijeva i ostvaruje kad djeluje u prilog čovjeka. To je i razlog zbog čega se ova enciklika bavila takvom jednom temom upravo u našem stoljeću. U modernom društvu, na sreću, ne manjka čovjekoljublja, ali ono može predstavljati zamku: može se pomisliti kako ne trebamo naše biblijske korijene da bismo živjeli ljubav. Mnogi su danas spremni pomoći onima koji trpe, ali to može kod vjernika pobuditi ideju da ljubav ne predstavlja bitni sastavni dio crkvenog poslanja. Da je tome tako, “projekti” Crkve se ne bi razlikovali od Crvenog križa ili UN-ovih agencija. To je prvo područje u kojem je potrebno učiteljsko tumačenje biblijskog retka: „Bog je ljubav” te je stoga ova enciklika prikladni i sretni događaj poslanja Crkve. Samo služenje bližnjemu

otvara nam oči da možemo vidjeti ono što Bog čini za nas. Ljubav je, prema tome, služenje koje Crkva ostvaruje da bi neprestano izlazila ususret čovjeku koji trpi i koji je u potrebi, uključujući tu i materijalne potrebe. Crkva, ukoliko je zajednica, „mora“ činiti ljubav, stoga treba biti organizirana kako bi predstavljala uređen oblik služenja.

Pravednost i ljubav

Zadaća je Crkve i njezina društvenog nauka također u izgradnji pravednog društvenog poretka, to jest u buđenju duhovnih i moralnih snaga. Vjernici su, kao građani države, pozvani sudjelovati u javnom životu. Ljubav je ta koja nadahnjuje život vjernika i njihovo političko djelovanje, koje treba biti življeno kao društvena ljubav. Nesumnjivo je cilj politike stvoriti pravedni društveni poredak, u kojemu se svakome priznaje njegovo i u kojemu nitko ne trpi bijedu. U tom smislu je pravednost pravi cilj politike, kao što je to i mir, koji nije moguć bez pravednosti. Po svojoj naravi Crkva se ne bavi politikom u prvome licu, nego poštuje autonomiju države i njezin poredak. Traženje toga pravednog poretka jest stvar općeg razuma, kao što je politika interes svih građana. Često je, međutim, razum zaslijepljen interesima i voljom za moći. Vjera služi kako bi pročistila razum da

može ispravno vidjeti i odlučiti. Uloga Crkve je liječiti razum i jačati volju za dobro.

U tom smislu – a da se sama ne bavi politikom – Crkva strastveno sudjeluje u borbi za pravednost. Kršćansko karitativno djelovanje mora biti neovisno o strankama i ideologijama. Crkva nije sredstvo za postizanje ideoloških promjena u svijetu i nije u službi svjetskih strategija, već je uprisutnjenje, ovdje i sada, ljubavi koju čovjek uvijek treba. Ovim nam enciklika otkriva jednu drugu dimenziju u kojoj je zadaća Crkve od presudne važnosti. Ljubav – caritas – uvijek će biti potrebna, i u najpravednijem društvu. Ne postoji ni jedan društveni poredak koji bi mogao ljubav učiniti suvišnom. Država koja želi voditi računa o svemu, u konačnici postaje birokratska instancija koja ne može jamčiti ono bitno, potrebno svakom čovjeku, jer svaki čovjek treba osobnu ljubav i pozornost.

Sveti je Otac encikliku završio zazivom Djevici Mariji, uzoru čiste ljubavi koja ne traži sebe, već jednostavno voli. Njoj povjeravamo Crkvu i njezino poslanje u službi ljubavi. Nju molimo da nas nauči prepoznati i ljubiti Isusa, kako bismo postali sposobni za istinsku ljubav te bili izvor vode usred ožednjeloga svijeta – stoji na koncu prve enciklike ljubavi pape Benedikta XVI.

Piše: Jelena Hačić

«UČITELJ JE OVDJE I ZOVE TE» 1v 11, 28

**Susret hrvatske katoličke mladeži
u Puli, 28. - 30. travnja 2006.**

Prošle su dvije godine od susreta hrvatske katoličke mladeži u Šibeniku, a to znači da nam je došao novi susret, u novom gradu, s nekim novim ljudima, ali vjerojatno i s dobrim starim poznanicima iz raznih krajeva Hrvatske, pa i šire. I kao što svi znamo, ove godine na red je došla Pula. Organiziranog prijevoza s našeg fakulteta

nije bilo pa su tako zainteresirani krenuli u Pulu s mladima vlastitih župa. Tako sam i ja krenula sa svojom župom Crnac, koju je predvodio vlč. Tomislav Vučur. S nama su još putovali mladi iz župe Podgorač, sa svojim župnikom vlč. Pavlom Primorcem, mladi iz Orahovice, koje je vodio vjeroučitelj Ante Škraba, a mladi iz Našica bili su posebno hrabri, te su na susret krenuli bez «starije ruke». Zato su imali svu našu pozornost!

Krenuli smo u pet sati ujutro. Putovanje smo kratili pjesmom i šalama. Naravno, na samom početku putovanja smo se pomolili. Svaka župa molila je jednu deseticu krunice, a kako smo mi iz župe Crnac bili najglasniji i najnemirniji u cijelom autobusu, morali smo moliti ČAK dvije desetice!

Na putu nije bilo većih poteškoća, sve do same Pule. Kad smo se približili na nekih pet kilometara samom gradu, eto nesreće, srećom lakše, pukne nam guma! Ništa strašno, osim da smo doslovno puzali po cesti. Stigavši u Pulu, dočekala nas je uznemirujuća vijest. Ne možemo ući u Arenu. Nema dovoljno karata. No sve se

može kad se hoće. Tako smo se mi lijepo smjestili na poveći zid Arene s kojeg smo mogli savršeno promatrati sve što se događa na pozornici.

I već pomireni sa svojom «sudbinom na zidu», primili smo ponovno vijest o kartama, ovaj put povoljnu za nas. Ipak smo uspjeli ući u Arenu.

Polako se bližilo euharistijsko slavlje, središnji događaj susreta hrvatske katoličke mladeži, pod geslom *Učitelj je ovdje i zove te*.

U slavlje su nas uveli prigodni duhovni sadržaji. Bilo je glazbe, različitih duhovnih poticaja i svjedočanstava. Svjedočili su Ivan Filipović, svećenik i bivši ovisnik o heroinu, te Rafael Dropulić- Rafo, estradna zvijezda. Filipović je naglasio kako se čudo susreta s Kristom dogodi kad čovjek ima hrabrosti kleknuti pred Krista. *Pred Euharistijom sam spoznao svoje laži, vidio sam da je Krist zalsta ovdje i da je živ, svjedočio je.* Poručio je svima nama što je droga. *Droga je laž koja te uvede u propast, te postaneš rob te laži.* Svi znamo za vrlo poznatu mudru izreku koja kaže kako je povijest učiteljica života, a Filipović ju je malo «preradio» i značajno poručio: *Dragi mladi, droga je učiteljica laži!* Na kraju svog govora, radosno je uskliknuo: *Želim vam da se zaljubite u Krista!*

Možemo spomenuti i ostale sudionike prigodnog programa uoči euharistijskog slavlja: Lino Červar – gost iznenađenja, grupa Meritas, Alen Vitasović, En Face i dr.

Posebno bih istaknula poznate i dirljive stihove našeg pokojnog pape Ivana Pavla II.: *O Bože, zar si pozvao mene?!* Ne može se ostati ravnodušan u gomili od oko osamnaest tisuća mladih, gdje smo svi jedno, dok s druge strane osjećamo da se stihovi odnose na svakog pojedinačno. Svatko bi trebao slaviti Boga i vječno mu

zahvaljivati jer ga je stvorio, podario mu najveći dar, a to je život.

Euharistijsko slavlje je započelo u 18 sati procesijom koja je krenula od ulaznih vrata Arene prema oltaru. Procesiju je pratila himna susreta *Kap jedna mala*:

*Kap jedna mala s neba silazi,
Svoritelj svijetu novom dušom prilazi,
Duša ta u tvoje srce je sjela,
Raste i sprema se za velika djela.*

*Dlanovi jaki - al' što raditi?
Velike ruke - koga grliti?
Korak ti čvrst - kuda hodati?
Srce već lupa - koga voljeti?*

*Čuvaj tu kap, pretvori je u slap,
S nama poteci ka beskrajnoj rijeci,
Ona nas vodi u divnoj slobodi,
Pjevam i molim dok srce više: volim!*

*Svoritelj tvoj te pogledom prati,
Spreman je pravi odgovor ti dati,
Otvori sva čula - istinu traži,
Da vjeruješ u dobro - to svijetu pokaži!*

Slavlje je predvodio kardinal Josip Bozanić, uz koncelebraciju Nuncija, biskupa i svećenika. Nakon uobičajenog uvodnog obreda i pozdrava biskupa domaćina, mons. Ivana Milovana, biskupa porečkog i pulskog, uslijedila je služba riječi. Homilija kardinala, mons. Josipa Bozanića, bila je bogata porukama (ipak je trajala SAMO 40 minuta!), upućena nama mladima da hrabro ustrajemo u svojim zanimanjima. Nadahnut II. vatikanskim koncilom, kardinal je istaknuo kako svatko svoj poziv treba izvršavati prema svojim darovima. Postavio nam je i značajno pitanje: *Što mislite, što je bitno i važno u životu?* Kao odgovor naglasila bih kardinalove riječi: *Sve najvažnije u životu je besplatno i darovano. Sve to dolazi od onoga kojega je Ivan jednostavno nazvao Ljubav.*

Naglasio je važnost čitanja Božje riječi, molitve i meditacije. Poručio je svima nama, cijeloj Hrvatskoj, i šire, da ne

budemo pesimistični, nego da vjerujemo kako čak i vjera jednoga može puno promijeniti. U svojoj homiliji upozorio nas je na čovjekov poziv: biti slika Božja u svijetu. Ovdje ću citirati kardinalove riječi: *Nemojte biti zadovoljni ničim manjim nego onime čime ste pozvani - a to je svetost.* Svetost je opći crkveni poziv, upućen posebno mladima koji teže velikim idealima. Tom prilikom spomenuo je, između ostalih, blaženog Ivana Merza, laika, profesora rodom iz Banje Luke.

Osvrnuo se i na problematiku duhovnih zvanja, naglašavajući svima osobno: *Crkva te treba! Ne odbijaj poziv!*

Svetu pričest podijelilo je čak sedamdeset svećenika iz svih krajeva Hrvatske.

Kao završnu misao i poruku za ovaj susret kardinal nam je poručio: *Blažena Djevica Marija neka vam bude zagovornica!*

Po završetku euharistijskog slavlja održano je kratko druženje u povijesnoj Areni - građevini izgrađenoj još u dalekom I. st. pr. Kr. u vrijeme cara Vespazijana. Zatim su se svi uputili prema svojim autobusima te dalje, prema župama domaćinima.

Mladi moje župe bili su smješteni u župi Barban, dvadesetak kilometara od Pule. Kad smo stigli u Barban, bila je već ponoć, tako da je velika većina zaspala čim je vidjela krevet. Sljedećega jutra smo doručkovali u domu svojih domaćina. Nakon doručka i kratkog upoznavanja, svi smo se okupili na svetu misu, koju je predvodio vlč. Pavle Primorac. Jako smo se iznenadili kada je župnik - domaćin, vlč. Danijel, kojemu nismo uspjeli upamtiti prezime, progovorio. Imao je čudan

naglasak. Pa nije ni čudo kad je iz Brazila! Došao je u Hrvatsku, u Rijeku, prije trinaest godina kao student teologije. Danas je sretan i zadovoljan župnik svojim župljanima u Barbanu već sedam godina. Nakon mise, uslijedilo je pravo veselje! U srcu Istre pjevali su se slavonski bećarci i plesalo slavonsko kolo. Za pravo čudo, i župnik Brazilac, vlč. Danijel, obožava upravo slavonske pjesme. Kaže da mu nedostaje njegova zemlja, ali u Hrvatskoj je pronašao drugi dom i prijatelje, novu nadu i novi život.

Rastanak je bio tužan. Svima nam se svidjela Istra, a posebno simpatični župnik vlč. Danijel, koji nas je cijelo vrijeme zabavljao svojim smiješnim dogodovštinama prvih dana boravka u Hrvatskoj.

Susret u Puli ostavio je dubok i neizbrisiv trag. Duhovno sam se obnovila, stekla nove prijatelje i doživjela svoju vjeru na nov i drugačiji način. Susret je pokazao kako se može slaviti Gospodina i pjesmom i plesom i pobožnom molitvom. Sve ono negativno koje je ostalo iza nas, mislim da nema razloga spominjati. Bolje da ne kvarimo taj predivni osjećaj zajedništva i radosti u Kristu Isusu!

MOLITVA

Gospodine,
Tvoja mudrost sve nadvisuje,
Tvoje svjetlo sve prosvjetljuje,
Tvoja istina sve oslobađa,
a tvoja ljubav sve vodi.

Hvala Ti što zoveš ljude da Te traže,
uče o Tebi i žive po Tebi.

Molimo Te,
blagoslovi nas, profesore i studente,
kako bi uvijek zajedno spoznavali tvoju
mudrost.
Neka tvoje svjetlo prosvjetli naše umove
da tražimo Istinu, Tebe, kako bismo hodali
slobodni.

Na kraju ove akademske godine posebno te
molimo
da pošalješ svoga Duha na nas.

Duha mudrosti, Duha razumijevanja,
Duha poučljivosti, Duha shvaćanja,
Duha znanja kako bismo uz Tvoju pomoć
uspješno položili zadatke koji su pred nama.

Profesorima podari Duha blagosti,
Duha razumijevanja, Duha mudrosti,
Duha razboritosti i pomoći
kako bi dobro procijenili naš trud i naše
znanje.

Tvoja ljubav neka potiče našu volju
da te razumom upoznamo
i srećem prihvatimo
kako bismo živjeli kao vjerni
i vjerodostojni tvoji svjedoci.
Amen!

Teodora Lešić

Piše: *Martina
Kuvezdanin*

HRABRO SAMO. NE BOJTE SE! (Mt 14,27)

Križni put mladih Đakovačke i Srijemske biskupije

Tjedan dana prije spomena Isusova svečanog ulaska u hram i nedjelje muke Gospodnje, 1. i 2. travnja, petstotinjak mladih Đakovačke i Srijemske biskupije krenulo je hrabro i bez straha za Kristovim križem, pod vodstvom povjerenika za mlade, i glavnog organizatora, dr. Drage Tukare. Po dolasku u Slavonski Brod, pred Tvrdavu, u 9,30 obratio nam se riječima podrške biskup Marin: „...dio ste mjesne i sveopće Crkve. Putnici ste na ladi Isusa Krista...Svi zajedno putujemo prema vječnosti. Isus Krist vas šalje u ovaj svijet, ali vas ne ostavlja same. On je tu, zajedno s vama. Prati vas. Gleda vas. Putuje zajedno s vama.“ Križni put započeli smo molitvom, u kojoj smo uvidjeli da naš život pomalo nalikuje na putovanje i utrku koja nameće svoja pravila i shvaćanja pravednosti, istine i ljubavi te da smo stalno u opasnosti zaboraviti iz kojeg to razloga trčimo i što želimo na putu postići. Stoga često gubimo volju, a ako ne volju, izgubimo sebe.

Blagoslovljeni, sa štapovima u rukama i potaknuti porukom oca biskupa, krenuli smo prema Župi Duha Svetoga u Slavonskom Brodu, gdje smo se poklonili Isusu koji je bio osuđen na smrt.

„Možda ni sami više ne znamo gdje smo niti što činimo. Možda smo se izgubili u razmišljanju ovoga svijeta. Možda smo izgubili glas. Možda smo dopustili da nas drugi ušutkaju. Možda smo izdali sve u što smo vjerovali. Možda smo ga zatajili.“

Zamolili smo Duha Svetoga za snagu, da ne očajavamo već budemo vjerni Istini koja će nas osloboditi, te odvažni na ovom putu križa.

Nastavili smo do Župe sv. Antuna Padovanskog u Podvinju, gdje smo pognuli glave pred Gospodinom koji je primio na se križ.

„Svatko od nas nosi svoj križ, svoje nedaće, svoju patnju. I pitamo se: zašto baš ja? Zašto se sve ovo događa baš meni?... Naš nas križ ne napušta. Treba ga znati nositi, ali bez očaja, bez gubitka svoga dostojanstva, bez samosažaljenja, bez

bjezanja u osamu. Križ ne nosimo samo radi sebe, niti samo zbog toga živimo. Križ je drvo ljubavi. Ljubav nas kroz patnju čisti od oholosti i mržnje i otvara nas više drugima.“

Do kapelice Sv. Josipa čekala su nas 3 km. U Bukovlju se poklonismo Isusu koji je pao prvi puta pod križem.

„Najveći Božji dar je ova solidarnost u boli s mnogim patnicima, s mnogim posrnulima, s mnogim palima. Ali, Isus ustaje, ide dalje. Moj križ, moja sramota, moji grijesi... Koliko je bolje živjeti bez svega toga. Iskustvo moga pada, grijeha i neostvarenih planova potpuno je preokrenulo moj život. Više ni u što nisam siguran. Bog ipak ne gleda poput drugih. Ne dokazuje se snagom u pobjedama, nego u podnošenju poraza.“

Do sljedeće, četvrte postaje, pred nama je bila najduža ruta od 5 km do Župe sv. Marka u Trnjanima. Padosmo ničice pred Isusom koji susreće svoju svetu Majku.

„...susret s trpećim Gospodinom ispit je naše ljudskosti. Ako nas može njegova patnja ili patnja drugih ljudi ostaviti ravnodušnim, onda je naše srce daleko od toga da bude sretno. Ljubav ne okreće glavu, ne spušta pogled... Ne mogu reći: To nije moj problem. To jest moj problem, Krist pati u drugom. Ako ja to ne budem drugima, tko će biti moja Marija?“

Nakon ručka i okrepe koju su nam priredili župljani krenuli smo putem dugim 2 km do Selne i poklonili se Isusu kojem je Šimun Cirenac pomogao nositi križ.

„Ako ništa drugo, možemo terete života nositi zajedno, pomažući si. Možemo biti snaga jedni drugima. A Isus je uvijek tu i nosi svoj kraj moga križa, molio ga ja to ili ne. On je uvijek tu, on je moj Šimun.“

U molitvi, pjesmi, ali sve više nošeni snagom zajedništva, kročili smo bez odustajanja nova 2 km do Župe sv. Mateja

u Garčinu, gdje smo svoj poklon prikazali Isusu i hrabrosti Veronike koja mu je pružila rubac. „Isus traži od nas da idemo protiv ideje ‘svi tako rade’. Ja imam svoju savjest, imam svoju odgovornost... Nitko neće živjeti moj život... Veronika je tek obrisala Isusovo izmučeno lice. Zato se ne moram mučiti s time da preokrenem svoj svijet.“

S vidljivim znacima umora stigli smo do kapelice Sv. Ivana Krstitelja u Sapcima. Poklonismo se Isusu koji je pao drugi puta pod križem.

„Možda previše očekujem od sebe, možda ne puštam Boga da uđe u moj život i pomogne mi. Ne moram sve učiniti sam, ne moram sam ustajati. Isus je tu, uza me.“

Nešto sporije, praćena pogledima vjernika, povorka je stigla do Starog Toplja; tu si posvijestismo kako je Isus tješio jeruzalemske žene:

„Patnja me sve više i više vuče na dno, baca u očaj, samosažaljenje. Živim od toga da mi netko stalno govori „Jadan ti!“ Meni je potrebna grupa ljudi koja će me oplakivati, a Isus to ne želi! On me i u trenutku mojih poteškoća uči da sačuvam svoje dostojanstvo, radost i ljubav.“

I još 2 km do Donjih Andrijevaca i kapelice Sv. Vida, gdje smo pognuli glave pred Isusovim trećim padom.

„Vjerojatno će biti trenutaka kad ću zažaliti zbog svoga puta. No, to nije razlog da od svega odustanem, da ne ustrajem. Imam se za što boriti. Imam se za koga boriti. Ustat ću i poći dalje.“

Najteža 2 km ove subote bila su ona do župne crkve Sv. Andrije. Tamo smo prignuli koljena Gospodinu kojega svlače.

„Skrivamo svoje tajne, ono što nitko ne bi smio znati, a pronalazimo tude samo da skrenemo pažnju. U istini, ma koliko razotkrivenoj i razgolićenoj, odgovor je na naš strah i kolebljivost.“

Nakon 25 km prvog dana dočeka nas je župnik Nikica Mihaljević i vrijedni župljani koji su nam pružili kavu i sokove, a nešto kasnije i prenočište za ovu noć. No prije željno iščekivanog odmora animatori formacije „Mladi za mlade“ pripremili su kratki program koji je podržavao svjedočenje dvojice mladića iz zajednice Cenacolo iz Šarengrada, jednog bogoslova naše biskupije te nekoliko mladih. Večer je završila insertima iz filma Pasija, kako bismo se podsjetili za koga smo hodali 25 km i za koga ćemo hodati još 15 km. U nedjelju ujutro u 9 sati pozdravili smo se s domaćinima i nakon jutarnje molitve za blagoslov nastavka puta krenuli smo u nove pobjede u kilometrima do križa krajputaša u Čajkovcima, gdje smo se poklonili Isusu kojega su pribili na križ.

„Patnja je potrebna da nas pročisti, da pročisti mnoge druge. Da se izdignemo iz mase koja osuđuje, ubija, ponižava. To se može samo križem. Tajna našeg života nije u sebičnom čuvanju zdravlja, uma i talenata nego u predanju života.“

Sljedeća postaja bila je u Starim Perkovcima, gdje smo pognuli glave i pali ničice pred Gospodinom koji za nas umire na križu.

„Premda izranjene i prikovane na križ, Isusove ruke su, kao i za života, raširene prema nama za zagrljaj ljubavi. Imamo li snage poći mu u susret?“

Zatim, u Novim Perkovcima, poklon smo dali Isusu u spomen njegova skidanja s križa:

„Snaga Bogorodice i njezin moćni zagovor može nas riješiti naših problema. Nije sve gotovo. Sve se može promijeniti. Nikada neće biti kao prije, ali naši padovi nisu konačni. Mi trebamo znati prihvatiti volju Božju poput Isusa i Marije...“

Posljednji atomi snage, posljednji drhtaji tijela, posljednji ostaci volje usmjereni su prema završnoj postaji i završnoj molitvi u Dragotinu nakon 40 km hoda za križem.

„Vjera je daleko od znanja. Ona je snaga, poticaj, impuls života... Mi svoj križ nosimo uz njegovu pomoć. Zato ne smijemo dopustiti da Isus bude zakopan i zatvoren u našem životu. Njegovo uskrsnuće je snaga i znak po kojem postajemo njegovi učenici.“ Nekoliko koraka do svetišta, poruka: „Križ nam daje vjernički ponos i stav poniznosti prema onome koji se zove Ljubav.“

I evo i Gospodin nas blagoslovi rosom svoje ljubavi te je kiša pljusnula u nekoliko navrata prije i za vrijeme misnog slavlja koje je predvodio pomoćni biskup Đuro Hranić, kako bi oprala umor, žuljeve i bol u leđima, te nam ostavila svjetlo uskrsne pobjede, koje će potpuno zasjati sa zvonima uskrsnog jutra.

PREPUSTI SE POGLEDU

Zastani na trenutak i uđi u dubinu svoje
duše...

Umiri svoje tijelo i polagano diši.

Ostavi sada sve svoje misli i brige...

Osjećaš nečiji pogled, pogled svoga Oca
nebeskog.

Njegove oči zaustavile su se na tvojoj glavi i
prodiru u tvoje oči.

Tvoj Otac gleda te kao svoje ljubljeno dijete,
jer drugačije On te ne zna gledati.

Miluje te svojim pogledom.

No, taj pogled prodire kroz tebe.

On gleda tvoje oči, tvoju kosu, tvoje lice, ali
kao da vidi puno više...

Bog ti se divi... jer tako te divno stvorio...

Divi se tvojim rukama... sposobnim za rad, za
milovanje, za molitvu...

Gleda tvoje umorne noge... Zahvališ li ikada
za svoje noge koje te nose kroz život...?

Sada te promatra u cjelini i kaže:
»Veoma dobro.«

Kako se osjećaš?...

Bog Ti se divi. On, Savršeni, divi ti se, jer
savršeno si stvoren... na Njegovu sliku...

Zašto nisi zadovoljan?

Zašto uvijek nešto prigovaraš, pita te Onaj tko
te je stvorio?

Misliš li da bi ti bolje smislio čovjeka i ovaj
svijet?

Njegov, malo tužan, pogled ide dalje i
odlučuje malo dublje pogledati.

Što se skrivaš? Čega se bojiš? Misliš da od
svoga Oca možeš nešto sakriti?

Zašto se zavaravaš?

Jednostavno se prepusti... daj Bogu svoje srce
i svoju dušu... neka ih očisti svojim
pogledom...

neka ih iscijeli svojom ljubavlju koja ulazi u
svaki tren tvoga života...

Ljubav tvoga Oca ispunjava
svaki tvoj udah i izdah.

Preпусти se iscjeljujućoj sili Njegove ljubavi
koja liječi sve rane, ispire sve grijeha, ništi sve
krivice...

Podaj Gospodinu sav svoj teret i zaogrni se
Njegovim Duhom.

Znaš, tvoj Otac je sama nježnost...

On te ne osuđuje, već te samo želi ljubiti
neizmjernom ljubavlju koja nikada presušiti
neće...

Samo mu otvori svoje srce, On će se tamo
smjestiti i grijati te svojom ljubavlju u
trenucima sreće i veselja, no i kada budeš
tužan, uplakan, osamljen...

Kada strah bude razarao tvoju nutrinu, znaj da
je Njegova ljubav jača od svakoga straha.

I što je strah veći, Njegova je ljubav jača.

„Jer Gospodin je tvoja snaga, On je tvoja
pjesma.“

Svaki puta kada zastaneš i uđeš u dubinu
svoje duše,

osjetit ćeš kako te ispunjava nešto veliko,

kako ti srce raste, kako ljubiš svoj privremeni
dom i ljude

jer si i sam ljubav koja se napaja na Očevu
pogledu.

...Samo se prepusti Pogledu koji otapa ljudsku
hladnoću i natapa tvoju nutrinu...

Martina Kurveždanin

Već 50 godina u krilu Majke Dragotinske

Sredinom prošlog stoljeća, kada je naš hrvatski i katolički narod zaista mnogo trpio od strane komunističkog režima, uz ostale poteškoće, počela su se zatvarati i sjemeništa. Postojala je tako i velika opasnost za naš narod i biskupiju, da izgubi i ovo naše bogoslovno sjemenište. Svjestan opasnosti i ozbiljnosti situacije, biskup A. Bačlerlein, zajedno sa sjemenišnim poglavarima, odgojiteljima i profesorima povjerava ovo naše bogoslovno sjemenište pod zaštitu Bezgrešne te se zavjetuju da će bogoslovi, zajedno s poglavarima, hodočastiti dva puta godišnje u obilježje marijansko svetište Dragotin, i to 13. svibnja i 13. listopada. To se dogodilo 1956., prije točno 50 godina, što čini još jedan lijepi jubilej u ovoj 'slavljeničkoj' godini, kada proslavljamo 200. rođendan našeg bogoslovnog sjemeništa i pripadajućeg mu teološkog učilišta, a danas samostalnog Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu, u sastavu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

A baš kao i svake godine, kroz ovih već pola stoljeća, i ovog 13. svibnja uputili su se bogoslovi da se zahvale nebeskoj Majci, a njima su se pridružili studenti laici, kao i uvijek u svibnju otkada i oni upisuju teološki studij ovdje u Đakovu. Tradicionalno se propješalo 12-ak km, uz pjesmu i molitvu, smijeh i šalu, a Gospodin nas je zaista blagoslovio i lijepim vremenom. Po dolasku u svetište, pozdravili smo Gospu prigodnom pobožnošću, te nastavili svečanim misnim slavljem koje je predvodio rektor naše

'slavljenice', mons. Josip Bernatović, uz koncelebraciju odgojitelja i profesora. U propovijedi se rektor spomenuo i prvog hodočašća u ona teška vremena, naglasio važnost ovog lijepog jubileja kako za Sjemenište, tako i za samo hodočašće, te nam pokušao približiti lik Marije kao majke. Ističući Gospino majčinstvo, razmišljao je nad dvama njezinim likovima u samoj crkvi – kipu Bogorodice s djetetom na glavnom oltaru, te čudotvornom liku Žalosne Gospe Dragotinske, s Kristovim mrtvim tijelom u naručju. Potaknuo nas je na tješnje povezivanje s Isusovom i našom Majkom, koja zna kako se radovati, ali i kako trpjeti. Zaključio je, moleći zajedno s nama zazive iz lauretanskih litanija u kojima se slavi majčinstvo Djevice Marije.

Nakon svete mise zahvalili smo Gospi i uputili joj svoje molbe kroz nekoliko prigodnih pjesama, a potom nastavili ugodno druženje uz 'tradicionalni' hodočasnički grah, a sve skupa zasladili pjesmom i palačinkama.

Što više reći, nego se pridružiti rektorovoj želji da se uz pomoć i zagovor blažene Djevice ova hodočasnička tradicija nastavi i dalje, te „doživi“ jedan veliki i lijepi jubilej kao što je ovaj.

Piše: Tomislav Lasić

SVEĆENIČKO REĐENJE

Nakon završene četveromjesečne pastoralne prakse, šest đakona, kandidata za prezbiterat Đakovačke i Srijemske biskupije, pripremaju se za svećeničko ređenje koje će se dogoditi u đakovačkoj katedrali na blagdan Sv. Petra i Pavla. To su **Dula Andrašić** iz župe Batina, koji je teologiju diplomirao u Pečuhu 1998. godine, a svoju đakonsku praksu imao u župi Bilje; **Josip Božić** iz župe Vinkovci 5, koji je teologiju diplomirao u Zagrebu, a na pastoralnom praktikumu bio u župi Slavonski Brod 6; **Antun Japundžić** iz župe Odvorcei (Grgurevići), koji je diplomirao na Teologiji u Đakovu, a bio na đakonskoj službi u župi Osijek 1; **Krunoslav Karas** iz župe Darda, koji je

također diplomirao na našem fakultetu, a na praksi bio u župi Vinkovci 2; **Danijel Tigandžin** iz župe Višnjevac, koji je stekao diplomu Teologije u Đakovu, a kao đakon služio u župi Ruma, te **Ivica Zrno** iz župe Otok, koji je četiri mjeseca đakonske službe proveo u župi Slavonski Brod 2.

Evo i rasporeda njihovih mladomisničkih slavlja:

- vlč. Dula Andrašić – 9. srpnja 2006.
- vlč. Josip Božić – 6. kolovoza 2006.
- vlč. Antun Japundžić – 23. srpnja 2006.
- vlč. Krunoslav Karas – 30. srpnja 2006.
- vlč. Danijel Tigandžin – 9. srpnja 2006.
- vlč. Ivica Zrno – 16. srpnja 2006.

Pripremio: Zvonimir Martinović

Piše: Dragan
Muharem

Narodnjaci, sve vam je u šaci...

...ta ostavite nešto i za nas... Stari je ovo hit Dorda Balaševića, koji poput molitve vapi za estradnim milosrdem i koji već odavno jako dobro ocrtava glazbenu situaciju na ovim prostorima. Ne mislim ovim člankom dovoditi u pitanje bilo čiji ukus, jer kažu „o ukusima se ne raspravlja“, međutim, o kvaliteti se i te kako da raspravljati. Prisutnost i uzurpacija narodnjaka je velika i zastrašujuća - TV, radio, disko klubovi, svadbe, najobičnije šetnje gradom, čak i dok provodite vrijeme u svoja četiri zida - šund dopire u vaše uši.... Činjenica, pred kojom se ne mogu zatvoriti oči (još manje uši), jest monopol koji narodna glazba posjeduje na ovim prostorima. Stručnjaci vele kako je to ponajviše zbog toga što je to glazba lakih nota, jednostavnog ritma i lako pamtljivih tekstova, koja najčešće pjeva i svira o bolnim ljudskim iskustvima. O razočarenjima, tugama, promašenim životima, o neostvarenim ljubavima, prevarama, laži, ljubomori, ... I što se lako spaja s alkoholom! Pjesma za srce i dušu. Zato treba zapjevati, popiti i sve zaboraviti. Bar na trenutak. Kao po nekom receptu. Ona je brzi lijek za sve boli. A kad ne boli,

kad sve ide dobro, onda pogotovo treba zapjevati i popiti. Uz narodnu, naravno.

Neki novi klinici

Nije najveći problem (ako je uopće problem!?) što se sluša narodna glazba. Zabrinjavajuće je zapravo to što se u našem društvu gotovo isključivo sluša ta glazba (a to je već problem!), koja – ako je vjerovati glazbenicima – po svojoj kvaliteti pripada glazbenom dnu. Bilo kako bilo, vjerojatno je da su građani Hrvatske i do sada slušali cajke¹, ali u privatnosti svoga doma, dok je sada sve više barova, diskoteka i kafića u kojima se pušta isključivo takva glazba. Je li to korak unazad, gledajući s aspekta dobrog glazbenog ukusa i dobrog provoda? Što se dogodilo s drugim žanrovima!? Kamo odjenom iščeznuše!? Nekad vrlo cijenjena rock i pop scena danas je vrlo slaba. O jazzu, bluesu, ili nedajbože klasičnoj – ne treba ni govoriti. Tko to još uopće sluša!?

Naravno, klasična glazba i kavana ne idu skupa. Jasno, da bi se slušalo klasičnu, valja za to imati uho, valja biti odgojen za tu glazbu. I tu najmanje treba kriviti nove generacije koje nemaju smisla za klasičnu. Kako te nove klinke i klince upoznati s vrijednostima klasične glazbe, kad društvo nema ni sluha, ni uho, ni potrebe za to!? Kod nas pjevanje i crtanje nikad nisu bili važni predmeti. Pjevanje pogotovo. Jer ti predmeti nisu važni. Za to su najmanje krivi daci. Veću pažnju bi trebalo posvetiti povećanju razine kulture i obrazovanja naše prosvjete. Mnogi kao da su zalutali u odgoj i školstvo i ni njima često nije jasno otkud oni u tom poslu.

Dosad se naša zemlja mogla ponositi onima koji su je predstavljali vani, pred očima svijeta (ili Europe) – svojim

¹ Turbo folk ili, žargonski rečeno, „cajka i pevaljka“

uspješnim sportašima (nogomet, skijanje, rukomet, plivanje...), glazbenicima (Maxim Mrvica npr.), manekenkama i missicama i ostalim ljepoticama, znanstvenicima, glumcima, umjetnicima... Ali ono što ćemo doživjeti kada Europa i svijet čuje *cupa, cupa, zumba, zumba, sijeno, slama, sir, salama, Afrika paprika*²...No comment!

Petak na subotu...

Ako je točno da glazba koja se sluša najviše progovara o čovjekovoj nutрини, o njegovim čežnjama i slutnjama, o njegovom karakteru i temperamentu, o njegovim željama, nadanjima i očekivanjima, onda je zabrinjavajuća glazbena slika našeg društva. Ako je turbo-folk³ najčešći, pa i jedini naš glazbeni repertoar, onda valja zvoniti na uzbuđu.

U stvarnosti to ovako izgleda. Čeka se vikend. A vikend nudi sve moguće vrste caji u kojima napucane, atraktivne i seksipilne pjevaljke i jednako atraktivni i još grlatiji pjevači imitiraju daleko poznate idole i u gotovo šatorskom ambijentu uveseljavaju narodne mase. I tako svakog petka i subote.

Novokomponirana (komercijalna) glazba je vrlo unosna, kako izvođačima, tako i onima u čijim se lokalima izvodi. I oni serviraju ono što raja hoće. A raja hoće: Sneki, Veki, Beki, Cecu, Seku, Vecu, Šekija, Sinana, Boru, Eru i slične (uz dužan

respekt prema prozvanima). Druge vrste glazbe jednostavno ne prolaze. Prazni lokali, a tako se ne da poslovati. No, čim narodna zasniva, pogotovo uživo, lokali su puni ko šibice, a onda i blagajna bitno drugačije izgleda.

Stas, a ne glas!

Još nešto ovu glazbu čini vrlo privlačnom. Ona je ugodna i za gledanje. Pjevači/ce su lijepe, zgodni i seksipilni. Prije svega pjevačice. One su zaista atraktivne. Otrov-žene. Seks-bombe. Doduše, neke uz pomoć brojnih plastičnih operacija, ali neke i prirodno lijepe, atraktivne i privlačne. Njihov izgled i ponašanje i te kako utječe na mase. Mnoge djevojčice, djevojke i žene oponašaju i kopiraju svoje idole i u odijevanju i u ponašanju. I kad bi imale para i one bi se skroz napucale silikonima, pa da tako mlade (u mini suknjama koje im lijepo i minimalno stoje), paradičaju i ponosno pjevaju onu – duge noge za igranje, vitko telo⁴ za gledanje... Eh, da je!

A muškarci!? Oni se, nabrijani i silni, uglavnom ubijaju alkoholom (sedam dana treznio⁵ se nisam), izluđeni kratkim suknjicama, dugim (ili kratkim, svejedno!), nogama na visokim petama, konstantno razapeti između želje da viđeno konzumiraju i stvarnosti koja im često dopušta tek gledanje. Tko onda ne bi zapjevao *daj mi da pijem noćas* ili *kafana*⁶ je moja sudbina! Ili neku drugu. Svejedno. Ionako svaka pogoda.

² Citat iz pjesme „Štikla“ Severine Vučković koja je pobijedila na Dori i s kojom smo na Eurosongu bili predstavljeni Europi i svijetu.

³ Riječ – turbofolk – sastavljena je od dvije riječi: lat. *turbare* – pomutiti, poremetiti i njemačke riječi *Volk* – narod. Skoro da se ne usudujem zajedno izgovoriti prijevod te dvije riječi. Usko terminološki, taj se naziv odnosi na tradicijsku glazbu kojoj je autor nepoznat i koja se razvijala kroz više generacija.

⁴ Hrv. – tijelo. Op. ur.

⁵ Hrv. – trijeznio. Op. ur.

⁶ Hrv. – kavata. Op. ur.

A sve se to često odigrava u lošim, prljavim i neurednim lokalima, bez ventilacije, punim dima i znoja (sve je postalo pepeo i dim...), u kojima utegnute i zategnute konobarice svojim izgledom dodatno dižu atmosferu. I nije rijetko slučaj da na takvim cajkama bude najviše incidenata. Jer tu se najlakše liječe sve frustracije, i svi kompleksi. I tako svaki put iznova.

Klasika u minicama!?

Nije lako konkurirati narodnoj glazbi. A opet, trebalo bi pronaći mjesta i za druge žanrove. Za početak bi mogli ti

predstavnici drugih žanrova izići iz katakombi i napraviti nekoliko plastičnih operacija (posebno oni klasične glazbe, jer ih ima stvarno neuglednih i odbojnih, a sve iz želje za neki čudnim boemstvom!) i malo se oskudnije odijevati tako da se vidi tko tu i kako svira...

Naravno, ovaj prijedlog valja shvatiti ironično, a više se pozabaviti glazbenim odgojem novih generacija. Tako da im dopustimo spoznaju da postoje i druge vrste glazbe. Klasične naprimjer. Da im Mozart, Beethoven i drugi nisu strani pojmovi i da bar ponekad umjesto narodne naviju klasičnu. Makar u sobi, kad ih nitko ne vidi!

„BRAT SUNCE“ **Duhovna obnova** **studenata druge godine,** **od 12. do 14. svibnja** **2006.**

Duhovna obnova za studente laike druge godine održana je od 12. do 14. svibnja 2006. godine u prostorijama Središnje biskupijske i fakultetske knjižnice. Sudjelovalo je dvadesetak studenata, pod vodstvom dr. Ive Džinića – povjerenika za studente laike KBF-a u Đakovu i ujedno animatora druge godine. Susret je započeo euharistijom u katedrali. Nakon toga uslijedila je večera. Za naše obroke, koje je financirao Fakultet, zadužen je bio ugostiteljski objekt Croatia – Turist. Poslije večere uslijedio je sastanak, sa

zazivom Duha Svetog i meditacijom. Na spavanje smo pošli uz molitve i pjesme. Sutradan smo duhovnu obnovu nastavili tradicionalnim hodočašćem u Dragotin, priključivši se ostalim studentima i bogoslovima. Večer smo proveli razmatrajući živote sv. Franje i sv. Klare, čiji su posvećeni životi i askeza bili misao vodilja daljnjih razmatranja i meditacije uz glazbu. Posljednji dan sudjelovali smo na svečanom bogoslužju zajedno sa svim redovničkim kandidatima Hrvatske te Bosne i Hercegovine koji su se toga dana okupili u Đakovu. Euharistijsko slavlje predvodio je dijecezanski biskup mons. Marin Srakić, uz koncelebraciju redovničkih poglavara mladih kandidata. Po završetku zajedničkog ručka, još smo se kratko okupili na završno razmatranje, nakon kojega smo, svi obogaćeni još jednim novim duhovnim iskustvom, pošli u svijet... u iščekivanju nadolazećih ispita!

Pripremila: Tea Čulo

Piše: Dominik Galojlić

Ususret ispitima

Dragi kolege, nema više: «Ima vremena!» Ispiti su tu. Tko je radio na vrijeme, sada već može izaći na ponuđene mu predrokovke i kolokvije.

Ove godine ispitno razdoblje nešto je drugačije od prošlih godina: počinje ranije i trajeće do 8. 7. 2006., dok će jesenski rok početi već krajem kolovoza, 28. 8. 2006., što će biti vrlo praktično za studente da se pripreme na vrijeme. Što se tiče onih koji će ova dva ispitna roka zanemariti i zadnju «slamku spasa» vidjeti u dekanskom roku, molim da se ne nadaju, jer nije sigurno da će ga uopće i biti. Tu nerazrađenu temu ostavljam otvorenom.

Ispitno je vrijeme pred nama i svaki student se nada da će položiti ispite pravodobno i na zadovoljavajući način. To će biti vrlo teško ako se ne krene raditi na vrijeme. Znamo da je većina studenata «kampanjskog tipa» učenja i da sve rade u zadnji čas. Istina, nekima to i uspije, ali to zahtijeva puno veći napor u samom ispitnom razdoblju. Tad se javljaju razne frustracije, nespavanja, učenja do ranih jutarnjih sati. Studenti to najviše sprječavaju kavama i cigaretama, koje jako utječu kako na njihovo zdravlje, tako i na njihovo psihičko stanje.

Odlučio sam vam dati poneki savjet kako biste svladali brojne ispite i kolokvije.

Gdje učiti?

Najbolje bi bilo da za učenje imate vlastitu radnu sobu, a ako to nije moguće, pronađite nekakvu prostoriju u kojoj vas nitko neće uznemiravati. Učite u prozračnoj prostoriji, u kojoj je važno da imate osvjetljenje jednako dnevnom svjetlu. Mir, tišina i organiziranost prostora nužni su za uspješno učenje.

Pitanje zdravlja?

Zdrav i aktivan duh zahtijeva zdravo i aktivno tijelo. Tjelovježba vam pomaže održati zdravo tijelo i duh, ali mora biti redovita. Istraživanja pokazuju da redovito vježbanje smanjuje opasnost od srčanih bolesti, izoštrava vid, sluh i moć zapažanja te općenito poboljšava zdravlje.

Čuvajte se zasićenja!

Dok učite, a posebno kad smatrate da dobro napredujete, postoji opasnost da se zanesete. Događi se (možda ste to već i doživjeli) da pročitate stranicu bilježaka ili stranicu knjige, a da ne shvaćate što ste pročitali. Ako se to dogodi, stanite!

Nećete učiniti ništa dobro pokušavajući nagurati informacije u svoj zasićeni um. Možda ste sebi odredili što sve trebate svladati, ali ako dospijete u gore opisano stanje, bolje biste iskoristili vrijeme da se odmorite i prekinete učenje. No, tu je potrebna i riječ upozorenja.

Zasićenje onemogućava djelotvorno učenje, ali to se događa samo nakon nekog vremena provedenog u učenju. Nemojte da vam ono posluži kao izgovor da uopće ne učite!

Dragi studenti, želim vam puno sreće i marljivo ispunjavajte «kućice» ocjenama i ne pravite galamu ispred kabineta!

MOLITVA SV. TOME PRIJE UČENJA

Neizrecivi Stvoritelju, koji si iz obilja mudrosti ustanovio tri kora anđela i postavio ih divnim redom nad spoznatljivo nebo te najvećom ljepotom podijelio dijelove svemira.

Ti, koji si ustanovio istiniti izvor svjetla i mudrosti za počelo koje nadvisuje, udostoj se uliti zraku svoje jasnoće nad tminu mojeg razuma u kojoj sam rođen, ukloni od mene dvostruku tminu – grijeh i neznanje.

Ti, koji nijemima daješ razgovijetan jezik, pouči moj jezik i na moje usne izlij tvoga blagoslova. Daj mi domišljatost razabiranja, sposobnost pamćenja, množinu i lakoću doznavanja, temeljitost tumačenja, obilnu milost govorenja. Uredi ulazak, upravljaj napredak, učini potpunim izlazak!

Ti, koji si istiniti Bog i čovjek: koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Piše: Goran Tadić

BLIZU POLUFINALA...

Već tradicionalno, u Osijeku se i ove godine igrao Sveučilišni malonogometni turnir, na kojemu je prijašnjih godina s prekidima sudjelovala i naša muška reprezentacija. Kako smo od ove akademske godine postali samostalni fakultet u sklopu Osječkog sveučilišta, ovo je bio i naš prvi nastup kao KBF-a u Dakovu. Od ove godine možemo biti i posebno ponosni jer je svoj prvi nastup zabilježila i ženska reprezentacija. Kako dame uvijek imaju prednost, počet ćemo s njihovim nastupom.

Ne izgubiti utakmicu, a ispasti u skupini od četiri momčadi doista nije čest slučaj. Naime, naše su djevojke u premijernom nastupu „isprašile“ kolegice s Pravnog fakulteta, podarivši im „peticu“, dok su dvije lopte odsjele u mreži naše vratarice. U naredna dva nastupa, djevojke su prvo protiv kolegica s Ekonomije odigrale 0:0, a u završnom okršaju s djevojkama s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta odigrale 2:2, što nije bilo dovoljno za plasman u polufinale. Naime, kako su na kraju isti broj bodova imale naše djevojke, djevojke s Ekonomije i Prehrambeno-tehnološkog, stvorio se krug u kojem je odlučivala gol razlika. Na žalost, gol razlika 7:4 bila je dovoljna tek za treće

mjesto i oproštaj od turnira. Ipak, unatoč tome što nisu uspjele proći u polufinale, možemo biti i te kako zadovoljni nastupom naših studentica. S obzirom da su već na prvom turniru pokazale kvalitetu, iduće godine možemo očekivati samo dobre vijesti s istog turnira. Inače, okosnicu reprezentacije čine studentice treće godine – na čelu s kapetanicom Ivanom Senković – njih čak sedam, a to su Antonija Božić, Antonija Bratek, Anamarija Režek, Marina Mikić, Martina Lucić i Kristina Bubalović. Reprezentaciju još čine Kristina Kranjčević, Jelena Horvat, Danijela Trenka, Ana Knežević i Kata Bendra.

Što se tiče naše muške ekipe, i ona je ostala kratkih rukava što se tiče polufinala, iako od njega nije bila tako daleko. Dečki su igrali u skupini s još šest momčadi. Start nije bio uspješan jer su izgubili od kolega s Pravnog fakulteta 4:2. Međutim, pobjeda nad Visokom učiteljskom školom od 3:2 vratila je nadu u polufinale. Nakon toga uslijedila su dva neodlučna ishoda. Oba su završila istim rezultatom 4:4, i to protiv selekcije Studentskog doma u Osijeku i Elektrotehničkog fakulteta. Ovi neodlučni rezultati doveli su dečke uoči posljednja dva kola u situaciju da moraju dobiti obje preostale utakmice kako bi ušli u polufinale, te su im se trebali poklopiti još neki rezultati. U pretposljednem kolu

dečki su se potpuno razigrali i kolegama s Filozofskog fakulteta „utrpali“, osam komada, primivši pritom samo jedan. Zadnje kolo donijelo je dvoboj s „matematičarima“ i poraz od 3:1. Treba naglasiti da su dečki u ovoj utakmici vrlo rano ostali bez najboljeg igrača i kapetana Željka Nikolića, koji je prerano „pocrvenio“, a kada se tome pridoda da isto tako vrlo važan igrač za momčad, Tomislav Savić, zbog povrede nije mogao više igrati, više se nije moglo očekivati. Tako je muška ekipa ovim drugim porazom, te uz dva remija i dvije pobjede, zauzela četvrto mjesto od sedam momčadi. Dojam je da se moglo više, iako je postignut dobar rezultat. Svojom igrom najjači dojam ostavio je Željko Nikolić, koji je pozvan da zaigra i za Sveučilišnu malonogometnu reprezentaciju. Uz kapetana, za mušku ekipu još su igrali Marijan Ostrogonac, Tomislav Savić, Tomislav Karavidović, Davor Tomić, Antun Oršolić, Željko Culek, Željko Šimić, Robert Jugović, Vjekoslav Lulić, Ivan Čulo, Vladimir Jović i Dominik Galojić.

Germany 2006.

Nastupi naših studenata i studentica na malonogometnom turniru samo su uvertira u ono što nas čeka ovoga ljeta. Naime, utakmicom Njemačka – Kostarika 9. lipnja počinje XVIII. svjetsko prvenstvo u nogometu. Sa zadovoljstvom možemo reći da će i naša reprezentacija, predvođena izbornikom Zlatkom Kranjčarom, biti dio ovog velikog spektakla i to po treći, uzastopni put. Teško je za očekivati da bi ova reprezentacija mogla ponoviti ili čak nadmašiti uspjeh „Vatrenih“ iz 1998. godine, ali je nesumnjivo da imamo vrlo

dobru reprezentaciju. U skupini smo s peterostrukim svjetskim prvakom Brazilom, Australijom i Japanom, s kojim smo imali prigodu igrati na SP-u, i to „brončane“ 1998. godine kada smo ih pobijedili rezultatom 1:0. Opća je ocjena da smo kvalitetniji od Australije i Japana i da bi trebali proći skupinu te se plasirati u osminu finala.

Favoriti za naslov? Kao i uvijek, favorit broj 1 je Brazil, do njega su tu dvostruki prvaci svijeta Argentinci, te domaćin Njemačka, koja je tri puta bila najbolja na Globusu. U skupinu pritajenih favorita možemo svrstati Englesku, Italiju, Češku, Francusku i Španjolsku. Da bilo koja od ovih reprezentacija osvoji World Cup, malo tko bi se iznenadio. Ipak, ovo su samo „papirnati favoriti“. Na zadnjim svjetskim i europskim prvenstvima bilo je već toliko iznenađenja da i ove godine možemo očekivati barem poneko iznenađenje. U svakom slučaju, očekuje nas vatreno nogometno ljeto, a s obzirom da se SP održava u ispitnom razdoblju, mnogi bi studenti, zaljubljenici u najvažniju sporednu stvar na svijetu, mogli imati i vatreni rujan na KBF-u u Dakovu.

